

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV. / ŠTEVILKA 36

CELOVEC, DNE 3. SEPTEMBRA 1964

CENA 2.— ŠILINGA

Za bodočnost naših otrok

Starši! Prijavite šoloobvezne otroke ob začetku šolskega leta v šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom! Nemške osnovne šole so za nemške otroke in ti lahko uživajo slovenski jezikovni pouk po želji staršev. Za Vaše otroke so dvojezične šole s slovenskim in nemškim učnim jezikom!

Kaj pravi šolski zakon o dvojezičnih šolah?

»Na dvojezičnih šolah je celotni pouk v prvih treh šolskih stopnjah v približno enakem obsegu nemški in slovenski. Od četrte šolske stopnje dalje je pouk nato nemški. Slovenščina pa se poučuje tedensko v štirih urah« (Paragraf 16, 1. odst.)

Kaj pravi šolski zakon o prijavi otrok?

»Za sprejem v dvojezično osnovno šolo, razred ali oddelke je potrebna izrecna prijava postavnega šolarjevega zastopnika in sicer pri vstopu v ljudsko ali glavno šolo. Prijavo je mogoče izvesti tudi ob začetku poznejšega šolskega leta. Prijava ostane veljavna do šolarjevega izstopa iz osnovne oziroma glavne šole in jo je mogoče preklicati samo h koncu šolskega leta. Prijave sprejema šolski vodja in so lahko pismene ali ustne. Prijave so pristojbine proste. (Iz paragrafa 13, odst. 1 in 2).

Kaj je brezvestno in proti vzgojnemu načelom?

Brezvestno in proti vzgojnemu načelom ravnaajo oni starši, ki prijavljajo svoje domače slovensko govoreče otroke za samo nemške šole. S tem jih izključujejo od znanja drugega deželne jezika, slovenščine. Dokazano je, da je jezikovna vzgoja v osnovnih šolah najdaljnosežnejšega pomena za otroka. Kdor torej omogoči svojemu otroku poleg znanja nemščine še znanje pismene slovenščine, mu nudi dvakratno orožje za otrokovo poklicno bodočnost. Slovenščina je jezik visoko kulturnega dvamilijonskega naroda Slovencev, je sorodna hrvaščini, srbsčini, makedonščini in bolgarščini, katere jezike govori nadaljnjih 18 milijonov ljudi jugovzhodne Evrope. Kot eden mlajših jezikov indogermanskega porekla ima slovenski jezik tudi močne sličnosti z govoro zapadnih in severnih Slovanov. Število slovanskih ljudstev cenijo na okroglo 200 milijonov oseb.

Prijava slovenskih otrok v samo nemške osnovne šole je nemoralna!

Otrokovo duhovno in duševno rast spremlja tudi v šolskih letih njegovo življenje v družini in domačem okolju, v fari in občini. Le-to življenje je pri nas tudi slovensko! Kdor torej prijavlja slovensko govoreče otroke v samo nemške šole, jih pohablja in hromi njihovo kulturno in značajnostno rast. Otroci, ki morajo v šoli pozabiti svoj materin, družinski jezik, postanejo čisto duševni invalidi.

Na kaj morate starši še misliti!

Otroci z znanjem slovenskega in nemškega jezika imajo večje in boljše izglede pri vstopu na slovensko gimnazijo v Celovcu, lahko se na učiteljsko pripravljajo za pouk na dvojezičnih šolah. Na trgovski akademiji lahko volijo slovenščino namesto italijanščine kot drugi tuji jezik. Na trgovski šoli smejo voliti slovenščino namesto angleščine ali italijanščine. In dokazano je končno, da je njihovo znanje nemščine bolj solidno in temeljito kakor znanje onih šolarjev, ki so se morali navaditi pismeni nemščini neposredno s prvo uro brez posredovanja njihovega materinega jezika.

Zato: Prijavite šoloobvezne otroke za dvojezične šole!

Razpoka v kitajski KP

Svojo napadalno moč je svetovni komunizem zgubil predvsem s tem, da se je začel notranje razkrajati. Prvi tak pojav je bil upor jugoslovanskega komunizma leta 1948 proti takrat še vsemogočni Moskvi. Ves ostali komunistični svet je takrat enoglasno obsojal jugoslovanske revizioniste in odpadnike. Toda tekom let je ta notranji razkroj okužil tudi druge partije; celo sama Moskva je v marsičem morala dati prav Titu. Medtem pa je bilo vedno bolj opaziti, da nastaja v svetovnem komunizmu še nevarnejša razpoka, ko so Kitajci začeli pridobivati na moči in ugledu v okviru komunističnega tabora. Začela se je tiha konkurenca med Moskvo in Pekingom. Temu pojavu je bilo treba dati še ideološki temelj. Ta je bil dan s tem, da je morala Moskva vedno bolj računati z dejstvom, da z vojaškimi akcijami ne more več voditi komunizma do zmage, kajti Zapadni svet se je dovolj zavaroval z mednarodnimi vojaškimi in političnimi ustanovami. Moral je se odločiti za politiko mirnega sožitja v svetu.

Peking pa je vedno obstal na neizprosni stalinistični zamisli, po kateri ni mogoč sporazum s kapitalističnimi državami, s katerimi se mora komunizem boriti na

življenje in smrt. Tako že par let hromi svetovni komunizem spor med obema komunističnima orjakoma, njih sateliti pa kolebajo med obema.

Toda najnovejša poročila sporočajo iz Pekinga, da je v sami kitajski partiji prišlo do notranjih sporov. To potrjuje kitajsko uradno glasilo »Rdeča zastava«, ko poroča, da je član centralnega komiteja kitajske partije Yang Hsieng ostro kritiziral uradno kitajsko stališče v sporu Moskva-Peking. Njegova formula se glasi, »da morata dva postati eno«, medtem ko je doslej veljala formula partijskega vodja Mao Tse-tunga: »Eno je razdeljeno v dvoje«. Ta Mao Tse-tungova formula namreč zahteva, da je treba nadaljevati boj proti kapitalizmu in zato biti neizprosni tudi do onih, ki z njim tvorijo eno, to so komunisti moskovske smeri.

Pekingško uradno glasilo obtožuje Yang Hsienga modernega revizionizma, kompromisarstva in reakcionarstva: torej vsega tega, česar sta bila doslej deležna Tito in Hruščev. Pri tem pa je zanimivo, da je prav Yang, ki je do nedavnega veljal za vodilnega funkcionarja in idejnega voditelja kitajskega komunizma, bil eden prvih kitajskih komunistov, ki je Tita obsodil revizionizma in odpadništva.

Poziv papeža Pavla VI. k miru

Prejšnjo sredo se je svet spomnil na dva žalostna dogodka v tem stoletju, ki sta imela za človeštvo strašne posledice. Poteklo je namreč 50 let, odkar je izbruhnila prva svetovna vojna, in 25 let, ko je Hitler začel svoje zločinsko početje nad človeštvom.

Kot najvišji čuvár miru, ki je božji dar, je sveti oče papež Pavel VI. ta dan naslovil na ves svet poziv k miru. Govoril je v Castelgandolfu množici romarjev, pri čemer se je spomnil obeh žalostnih obletnic in poudaril, da se je Cerkev po njegovih prednikih neumorno trudila, da bi odvrnila grozoto obeh svetovnih vojn, a pri tem ni uspela. Toda to ga ne ovira, »da ne bi ponovil očetovskih pozivov k miru, kadar to zahteva zgodovinska ura in zlasti še dolžnost apostolske službe.«

Ko v nadaljnjem spominja sveti oče na velike zasluge papeža Janeza XXIII. za svetovni mir in opozarja, da je mir dobrina, ki ni nikoli popolnoma stabilna ter gotova in ga je zato treba vsak hip na novo premisliti in obnoviti, nadaljuje: »Zdaj prisostvujemo zaskrbljenemu pojavu propadanja nekaterih osnovnih načel, na katerih mora temeljiti mir; in medtem ko se na eni strani plemenito, a slabotno razpravlja in dela za omejitev in odpravo oborožitve, se po drugi stra-

ni nadaljuje z razvijanjem in izpopolnjevanjem uničevalne sposobnosti vojnih strojev. Ponovno izginja strah in stud pred vojno kot neuspešnim sredstvom za nasilno reševanje mednarodnih vprašanj, medtem ko se dogajajo na raznih krajih Zemlje strašni izbruhi vojnih epizod in se tako spet pojavlja politični in ideološki egoizem kot sila, ki hoče uravnavati življenje narodov.«

V nadaljnjem govoru je papež prikazal tudi načine, kako dati miru večjo stanovitost. Rekel je: »Varnost narodov mora temeljiti še bolj kot na možnosti o uporabi oborožitve sile na prizadevanju za medsebojno razumevanje, na velikodušnem in poštenem zaupanju, na duhu načrtnega sodelovanja, na koristih skupnosti in na pomoči vsem, zlasti pa še nerazvitim narodom. Iz tega sledi, da mora pravi mir temeljiti na ljubezni.«

Svojo poslanico miru je Pavel VI. zaključil s pozivom, da naj človeštvo išče mir v Bogu, in je pozval vse ljudi dobre volje, da naj poslušajo njegovo poslanico miru.

To papeževo poslanico je svetovna javnost zelo ugodno sprejela. Tudi komunistične tiskovne agencije in radijska poročila so o poslanici lepo poročale ter ob tej priliki prijazno ocenile sedanjega papeža.

Švicarska vlada vznemirjena

Kar se v dolgi zgodovini političnega življenja v Švici ni dogodilo, to je morala švicarska vlada »vznemirjena in prepaščena« vzeti na znanje minulo nedeljo. Znano je, da je politično življenje v Švici ustaljeno in solidno, na kar so Švicarji zelo ponosni. Tam vobče ne poznajo političnih sporov in nemirov. Zato jih je dogodek v Les Rangieru toliko bolj presenetil.

V tem kraju je bila zadnje nedeljo spominska proslava vojaške zasedbe obmejnih krajev v obeh svetovnih vojnah. To priliko pa je izrabilo več sto razgrajčev (tudi v Švici!), ki so napadli tam navzočega mini-

stra Paul Chaudela, ki je dobil poškodbe na glavi. Ta edinstveni slučaj je vzbudil val ogorčenja v demokratični Švici in predsednik zvezne vlade Moos je po seji, na kateri so dejanje ostro obsodili, dal izjavo časopisom. V njej pravi, da je vlada povsem ogorčena nad dogodkom, ko je bil njen član osramočen in dejansko oropan osebnih svobode. Kaj podobnega se v zgodovini Švice še ni zgodilo. Ponos Švice je vedno bil v tem, da je vsak državlján užival državljanske svoboščine, v toliko večji meri pa še člani vlade. Zaradi tega dogodka je švicarska vlada vznemirjena.

DRŽAVNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE V CELOVCU

O B J A V A

Na Državni gimnaziji za Slovence bodo 14. septembra 1964 ponavljalni izpiti. Vsi prizadeti dijaki naj se zberejo ob 8. uri dopoldne v šoli.

Dne 15. septembra bodo sprejemni izpiti za prvi razred ob osmi uri dopoldne. Tozadevne prijave so možne vsak četrtek od 8. do 10. ure v šolski pisarni ali pa pismeno na »Direktion des Bundesgymnasiums für Slowenen in Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22«.

V sredo, 16. septembra, bo v času od 14. do 16. ure vpisovanje v vse razrede.

V četrtek, 17. septembra, bo ob deveti uri začetna služba božja in ob 13.15 prvi redni pouk.

Ravnateljstvo

K R A T K E V E S T I

● Bombni atentat na Južnem Tirolskem je bil po daljšem premoru zopet pretekli četrtek izvršen v bližini Brunecka. Pri tem je bil neki vojaški avtomobil hudo poškodovan in pet italijanskih vojakov ranjenih. Eksplozija je nastala tako, da je avtomobil prišel na mino, ki je bila položena v bližino nekih vodnih naprav. Naslednji dan je časopis Južnotirolskih Nemcev »Dolomiten« ostro obsodil to dejanje, češ da more mirnemu sožitju samo škodovati, nikakor pa ne koristiti. Pri tem namigujejo, da so na delu elementi, katerim nikakor ne gre v račun, da bi prišlo do sporazuma na Južnem Tirolskem med italijanskimi oblastmi in nemško manjšino.

● Volitve bodo na Angleškem letos 15. oktobra. Vsekakor bodo te volitve zelo važne za daljnjo politiko na Angleškem. Mnogi namreč napovedujejo, da bodo tokrat izšli kot zmagovalci iz volitev laburisti. To bi pa pomenilo, da se bo v prihodnjih letih marsikaj spremenilo zlasti v notranji politiki na angleškem otoku, kajti laburisti še vedno stremijo za čim večjo socializacijo nekaterih panog angleškega gospodarstva.

● Prisojnost Leonida Brežnjeva, bivšega predsednika Sovjetske zveze na pogrebu Togliattija je zbudila veliko pozornost. Pravtako tudi navzočnost predsednika zvezne skupščine Jugoslavije Edvarda Kardelja. Domnevajo, da je ob tej priložnosti prišlo do sestanka med predstavniki komunističnih strank, na katerem so razpravljali o odnosih med strankami ter o vprašanju spora med Moskvo in Pekingom.

● O vrnitvi Perona v Argentino je vedno več poročil. Na kongresu takojimenovanih justicialistov v Peronovem stanovanju v Madridu so izključili sindikalnega voditelja Villalona, ker se je upiral, da bi se začela pogajanja s sedanjo vlado v Argentini za povratek bivšega predsednika Perona. Zmagalo je stališče struje, ki je naklonjena povratku Perona v Argentino. Celo sam predsednik Illia je pripravljen Perona sprejeti kot navadnega državljanca. To voljo je vlada pokazala že ob volitvah meseca julija.

● Najvišjo plačo v Združenih državah Amerike ima predsednik General Motorsa Donner. Predlanskim je znašala skoraj 20 milijonov šilingov. Takrat so mu plačo za malenkost — 2 milijona šil še povišali. Henry Ford pa zasluži samo nekaj pod 15 milijonov. Toda levji delež gre v žep države. Tako je omenjenemu Donnerju davčni urad vzel kar dvanajst milijonov. Toda »revež« se bo že še nekako preživel z ostalimi milijoni.

Politični teden

Po svetu . . .

ZA VIHARJEM — MIR

Skoraj dva tedna je bilo v Južnem Vietnamu kakor v kotlu, kjer se je nekaj kuhalo, pa nihče ni vedel, kakšen bo izid. Proti vladi predsednika Khana so dan za dnem demonstrirale množice in zahtevale njegov odstop. Jedro demonstrantov so tvorili študentje, pridružili pa so se jim budisti, ki trdijo, da jih pod doseganje vlado še bolj zadržajo kot pod Diemovim režimom. Izkazalo pa se je, da so bile demonstracije naperjene predvsem proti zavlačevanju sedanje vlade, ki ni hotela spremenitičasne ustave od 16. avgusta, katero je razglasil general Khan, ko je takrat nasilno odstavil Duong Van Minha, naslednika Diema. To priliki so pa izrabili tudi nezadovoljni budisti, ki še vedno niso mogli vplivati na vlado v toliki meri, kot so si želeli, in so zato z vsemi silami podpihovali nemire ob zadnjih demonstracijah.

Ko pa je vojaški revolucionarni svet po odstopu ali, kakor mnogi trdijo, po odhodu predsednika Khana na začasen dopust, prevzel začasno vodstvo države v svoje roke, je razglasil, da ukinja ustavo od 16. avgusta, da bo izvedel v najkrajšem času volitve novega predsednika, ki naj ne bi izhajal iz vojaških krogov, ter da bo novi predsednik sklical narodno skupščino, „ki bo morala ustvariti ustanove, ki bodo v skladu s težnjami ljudstva v okviru protikomunistične in proti vsaki obliki diktature“. To zagotovilo je precej pomirilo demonstrante iz vrst študentov, medtem ko se budistični nezadovoljneži nikakor niso hoteli pomiriti. Poleg tega pa oblasti ugotavljajo, da se v te nemire vedno pogostejše vmešavajo tudi komunisti in netijo sovraštvo med katoličani in budisti!

SOVRAŠTVO BUDISTOV DO KATOLIČANOV

Tako so se politični nemiri zadnjih dni v Južnem Vietnamu preusmerili skoraj na čisto versko področje. Med tamšnjimi budisti je namreč močna težnja, da popolnoma izločijo katoličane iz javnega življenja. Pri tem se poslužujejo tudi težav, v katerih je dežela zaradi komunističnih upornikov. Dobro se še spominjajo, kako je svetovni tisk protestiral ob znanih protestnih „samopožigih“ menihov in obtoževal katoličane brezvestnega nasilstva. Ko pa so minuli teden budistične tolpe vdirale v krščanske vasi, jih požigale in pobijale nedolžno prebivalstvo, pa svetovni tisk molči, kajti sedaj gre za preganjanje katoličanov. Samo par primerov budističnega sovraštva do katoličanov: V mestu Da Nang so požgali katoliško cerkev in razdejali več hiš, v katerih živijo katoličani. Tudi so napadli naselje Phien Binh, kjer živi tri tisoč katoličanov, ki so pribežali iz Severnega Vietnama. Dasi je bilo naselje zaščiteno po bataljonu padalcev, so napadalci uspeli vdreti v vas in podtakniti ogenj, ki je uničil vse hiše. Nesrečni begunci so si rešili le golo življenje.

Znano je, da grozi Južnemu Vietnamu velika nevarnost komunistične nadvlade, katero izsiljujejo komunistični uporniki gibanja Vietkonga iz Sev. Vietnama. Pri tem nosijo veliko sokrivdo budisti, katerim ne gre za borbo proti komunizmu, temveč le za uničenje krščanstva. K vsemu temu pa se pridružijo še korupcijske južnovietnamskih vojaških in političnih krogov, ki iščejo le svoje koristi.

NEVOLJA NAD MAKARIJEM

Sovraštvo med ciprskimi Grki in Turki kar ne more ponehati. To sovraštvo ima sicer stare korenine, kajti po prvi svetovni vojni so morali vsi Grki, ki so že stoletja prebivali na ozemlju Male Azije, zapustiti to ozemlje in se preseliti v matično državo. To so zahtevale tedanje turške oblasti brezobzirno, kar je vsekakor pustilo grenke spomine in medsebojno sovraštvo.

Ko so ponovno izbruhnili nemiri med obema narodnostnima skupinama na Cipru, je svet bil deljen glede sodbe o krivdi ene in druge stranke. Mnogi so zagovarjali upravičene zahteve turške manjšine, ki je bila ogrožena po grški večini. So pa drugi zopet zagovarjali grško stališče, da ima večina pravico zahtevati priključitev otoka k matični državi. Toda zadržanje predsednika nadškofa Makarija ter nasilnosti grške večine vedno bolj vzbujajo nevoljo v mednarodni javnosti. Posebno ne more demokra-

tični svet razumeti, kako se more pravoslavni nadškof Makarios toliko izpazabiti, da gre prositi pomoči h komunističnim Sovjetom in išče nasvetov pri Arabcih.

Tako izgleda, kot bi Ciper hotel imeti ves demokratični svet za morca. Niti sama grška vlada ne uspe pri brzdanju Makarija in navzočnost vojaških enot OZN na Cipru je tako rekoč brezpomembna. To mednarodno vojaštvo mora prekriti rok gledati divjaško početje medsebojnih pokolov, ker po povelju ciprskih oblasti nimajo nobenih možnosti nastopiti v obrambo miru in se niti ne smejo svobodno gibati po otoku. Zato je razumljivo, da svetovna javnost kritizira tudi OZN in je na tem, da v kratkem te vojaške enote odpokličejo.

Nov spor je nastal zadnje dni zaradi običajne zamenjave turškega vojaštva, katerega se neupravičeno upira predsednik nadškof Makarios. Ker nikakor ni videti rešitve iz te zmede, je sklenil sam generalni tajnik OZN U Thant, da bo posredoval v tem sporu. K vsemu so zadnje dni začeli še študentje v Ankari demonstrirati proti ZDA in nositi napisne deske, na katerih je bilo napisano: „Z dolarji nas ne boste kupili!“ Kot protiukrep je turško notranje ministrstvo sporočilo vsem grškim državljanom, ki bivaajo v Turčiji, da jim ne namera več podaljšati dovoljenja za bivanje v državi. Tako bo moralo okoli 6000 Grkov zapustiti Turčijo, ako ne bo ciprska kriza v kratkem času povoljno rešena.

POLOŽAJ V KONGU SE BOLJŠA

Zdelo se je, da predsednik Čombe nikaikor ne bo mogel več obvladati položaja v nemirnem Kongu, kjer so po odhodu čet OZN ponovno vzplamteli boji med vladnimi četami in odporniškim gibanjem, ki je podprto moralno in denarno od komunističnega sveta. Padalo je mesto za mestom, pokrajina za pokrajino v roke upornikom in vladne čete so se že upirale iti v bojne linije, kot smo že poročali. Te čete so se rekrutirale v glavnem iz orožništva Čombeju najzvestejše Katange.

Pri tem se vprašuje svet, od kod črpa odporniško gibanje sredstva in moči za borbo? Ko se je Čombe vrnil na položaj pred-

sednika države, se je v razmere odločno vmešala rdeča Kitajska, ki je poslala v Kongu bivšega pristaša Lumumbe, Gastona Soumialota. Ta je po umoru Lumumbe odletel najprej v Moskvo, nato pa v Peking, kjer se je izveščal v komunistični propagandi in gverilski taktiki. Pred nekaj tedni se je pojavil v Kongu z nekaj na Kitajskem izveščanimi gverilci in začel akcijo proti centralni vladi v Leopoldvillu. Število pristašev je hitro raslo, opremljeni so z najmodernejšim orožjem in dobro oblečeni, saj jih stalno zalaga kitajsko poslaništvo iz sosednjega Brazzavilla. Ko je Soumialot imel že skoraj tretjino države „osvojen“, se je oklical za predsednika „ljudske republike Konga“ z začasnim sedežem v Stanleyvillu, katerega pa je po novejših poročilih že moral prepustiti vladnim četam.

Po uspehih dogovorih Čombeja z ZDA in belgijskimi zastopniki pa se je položaj za Čombeja začel hitro boljšati. Izdatna pomoč v denarju in orožju je okrepila vladne čete, da so kmalu zaustavile nadaljnji pohod upornikov ter jih celo prisilile, da so zapustili že več osrednjih postojank. Čombe je ustanovil tudi nekako „tujsko legijo“, v katero sprejema vojake od „vseposvoda“; od številnih prijavljencev je največ Afričanov, vodi pa jih neki višji angleški častnik.

JOHNSON — DEMOKRATSKI KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA

Konec je ugibanja, koga bo Demokratska stranka ZDA postavila za kandidata pri prihodnjih predsedniških volitvah. Do zadnjega namreč ni bilo gotovo, ali bodo predlagali sedanjega predsednika Johnsona in ali bo on kandidaturu tudi sprejel. Ko pa so na slavnostni seji zastopnikov Demokratske stranke prejšnji teden določili predsednika Johnsona za svojega kandidata za predsedniške volitve, je bilo konec ugibanj, kajti ko se je prikazal predsednik Johnson na seji, je bil burno pozdravljen. Še bolj pa so ga počastili, ko je pristal na ponujeno kandidaturu. Tedaj je stopil na govorniško mesto v avli in rekel, da rad sprejema dolžnost pripeljati Demokratsko stranko pri novembrskih volitvah do zmage. Pripravljen je, zlato baklo obljub, katero je prižgal pokojni Kennedy, čuvati in z njo svetiti ameriškega ljudstvu. Za kandidata na mesto podpredsednika pa so izvolili senatorja Humphreya.

. . . in pri nas v Avstriji

KAJ BO? — DRAGINJA NARAŠČA!

Že zadnjič smo na tem mestu poročali o stalnem naraščanju cen prehrane in drugih dnevnih potrebščin, posebno še o neupravičenem dvigu cen mesu in mesnim izdelkom, kar je bilo posebno očitno v Salzburgu in okolici, zaradi česar je prišlo med delavstvom do ostrih protestov in svaričnih stavk. Tudi drugod je pričelo „vreti“ in je bilo nevarno, da tak val nezadovoljstva med delavskimi plastmi zajame vso državo.

Omenjena kriza okoli zvišanih mesnih cen v Salzburgu je bila zaenkrat končana po daljših pogajanjih med prizadetimi. Nemalo zaslug za njen pozitiven izid ima tudi tamkajšnji deželni glavar dr. Lechner. Ker pa je, kot že omenjeno, podoben položaj po vsej državi, je to povzročilo tako rekoč konec notranjepolitičnemu počitniškemu mirnemu razpoloženju. Pododbor paritetične komisije za plače in cene na Dunaju se je zaradi tega sestal pretekli teden; nadalje sta predsednika Delavskega združenja in Delavske zbornice zahtevala od predsednikov Trgovske in Kmetijske zbornice, naj bo skupna seja omenjene plenarne komisije 8. septembra t. l.

Tudi zvezni kancler dr. Klaus je izjavil, da je sporazumen s to zahtevo, enako sta ta termin odobrila oba prej imenovana predsednika. Omenjeni odbor kot tudi Gospodarski in socialni svet naj do tedaj izdelajo tozadevno izčrpno poročilo. Po obstoječem programu se bo s temi izidi in s sklepi paritetične komisije pečal 15. septembra t. l. ministrski svet, ki se bo ta dan sestal na prvi seji po poletnih počitnicah.

DR. KLAUS IN DR. SCHMITZ: BOJ DRAGINJI!

V zvezi z dvigom mesnih cen, kateri pa ni edini, kajti tudi pri številnih drugih dnevnih potrebščinah opazujemo tedenco porasta cen, saj grozi n. pr. dvig cene električnemu toku za 20,5 odstotkov (upajmo, da ne pride do tega!), je zvezni kancler dr. Klaus v zadnjem času — tudi med svojim letnim dopustom — nekajkrat opozoril vse pristojne kroge, da je treba izvesti in

dejansko upoštevati vse ukrepe, ki so bili izdelani in izdani v zaščito kupne moči šilinga.

K tem ukrepom spada tudi 10-odstotno vezanje investicijskih kreditov, po katerem n. pr. zaenkrat poštna in železniška uprava ne bi mogla razpolagati s kreditom 340 milijonov šilingov, ki so namenjeni za nujna dela in nabave. Proti temu nameravanemu ukrepu je prometni minister Probst protestiral pri finančnem ministru z ugotovitvijo, češ da je bilo v istem času odobreno in uporabljen 800 milij. šilingov za oklopnike in drugo orožje; po njegovem mnenju pa so nove lokomotive in telefoni bolj važni kot pa nabava že rabljenih oklopnikov in letal iz inozemstva.

Na ta očitke je finančni minister odgovoril, da je omenjeni kredit za vojaške nakupe v znesku 800 milijonov šilingov soglasno odobril ministrski svet, torej tudi socialistični ministri, že l. 1962; zavlačevanje investiranja pri železnici in pošti je sicer vsega obžalovanja vredno, vendar ga je lažje prenesti kot pa morebitno zvišanje davkov ali celo znižanje šilingove kupne moči.

V zvezi z borbo proti draginji je finančni minister dr. Schmitz pretekli teden izjavil: „Od vseh, ki priznavajo nujnost sodelovanja obeh velikih avstrijskih strank, in to je pretežna večina našega naroda in politikov, bo prihodnja jesen zahtevala skupno in intenzivno delo.“ Najboljši recept za uspeh skupnih naporov je spoznanje, da je treba tudi v politiki stvarno delati. Minister je še dodal: „Medsebojni očitki ne služijo nikomur v dobro. Avstrijski narod pričakuje v sedanjem položaju od parlamenta in od vlade, da bosta storila potrebne ukrepe. Brez pomena je, v sedanjem položaju glede cen obtoževati drug drugega. To neugodnega razvoja nikakor ne bo zavrlo, pač pa poslabšalo ozračje, ki je potrebno za ugodno reševanje teh problemov. Naša naloga je to in nič drugega se od nas ne zahteva kot to, da zaustavimo prekomerno naraščanje cen. To pa moremo le skupno doseči!“

Istočasno je finančni minister pozval vse politike obeh vladnih strank, naj bo pri sestavljanju predlogov za novi državni pro-

SLOVENC

doma in po svetu

Zamejski duhovniki v Tricesimu

Zopet so se zbrali zamejski duhovniki iz celovške, videmske, goriške in tržaške škofije na svojem rednem počitniškem sestanku, na katerem razpravljajo o dušnopastirskih vprašanjih glede na njihove zamejske razmere. Njim se pridružijo tudi slovenski duhovniki, ki delujejo med izseljenci v Zapadni Evropi in drugod. Letos se je vršil ta dušnopastirski sestanek v Tricesimu v videmski škofiji in se ga je udeležilo 66 duhovnikov.

Tečaj je trajal dva dni in sicer 19. in 20. avgusta. Posvečen je bil predvsem novi konstituciji o liturgiji. Ker je bila snov zelo aktualna, so bila predvidena samo tri obširnejša predavanja, da je bilo več časa za prosti razgovor o predloženem vprašanju. Predavanja so imeli: tržaški kanonik dr. Škrl o sv. maši, celovški kanonik mil. g. Zechner o sakramentih in doberdobski g. župnik Breclj o stikih duhovnika z verniki. Sestanka se je udeležil tudi videmski nadškof msgr. Zaffonato. Zaključek sestanka pa je bil v najstarejši slovenski romarski Marijini cerkvi na Stari gori pri Čedadu.

„Prvi korak“

je naslov novi šolski knjigi, ki so jo slovenski izseljenci v Avstraliji pred nekaj meseci pripravili za svoje slovenske šolske tečaje. Izšla je v založbi Slovenskega društva v Sydneyu.

Veliko slovensko romanje v Argentini

Naknadno smo izvedeli o zelo uspelem romanju slovenskih izseljencev 10. maja t. l. v Lujan, ki je največja božja pot v Argentini. Lujan je v Argentini to, kar so naše Brezje v Sloveniji, Loretto v Italiji, Lurd v Franciji ali Monserrat v Španiji.

Na letošnjem romanju, ki je največji verski shod Slovencev na južni polobli, se jih je letos zbralo okrog 2500. Romarsko slavlje se je pričelo s sv. mašo, katero je daroval č. g. ravnatelj Anton Orchar. Sv. mašo je spremljalo mogočno ljudsko petje, katero je vodil č. g. župnik Gregor Mali. Večina udeležencev je tudi pristopila k obhajilni mizi.

Kulturne novice rojakov iz Avstralije

Otroci Slomškove šole v Melbournu so predzadnje nedeljo, 16. avgusta, igrali igro „Kek in Moja“. — Na praznik Marijinega vnebovzetaja so Slovenci iz Sydneya in okolice imeli skupno romanje v Pen-shurst. Po romarski pobožnosti je bila družabna prireditev, na kateri je naš rojak č. g. dr. Mikula kazal skioptične slike s svojega lanskega oziroma letošnjega obširnega potovanja med rojaki po Ameriki in Evropi (tudi tu na Koroškem se je ob tej priliki mudil dalj časa). — Igralci Slovenskega društva v Sydneyu so v začetku avgusta uprizorili v režiji Ivana Koželja igro Draga Vodopivca „Zaradi oreha“.

Sport in šah med Slovenci v Argentini

Kot znano, so naši rojaki v Argentini med najbolj delavnimi skupinami v zamejstvu na področju športa in šaha (da so na kulturnem tudi zelo delavni, je pa itak že bolj znano).

Da so med njimi n. pr. odlični smučarji, smo že nekajkrat poročali. V zadnjem času pa se pripravljajo Slovenci fantovski odsek A. M. Slomška na letošnje argentinske mladinske športne dneve; posebno vestno se vadi v namiznem tenisu in je v ta namen odigral pred kratkim več prijateljskih tekem z drugimi klubi v Buenos Airesu in okolici. — Tudi kraljevska — šahovska igra marsikateremu našemu rojaku v Argentini ni tuja in imamo med njimi že nekaj kar dobrih igralcev. V zadnjih tednih so priredili šahovski turnir za pokal „Našega doma“. Na prvih mestih so igralci: Mehlé, Močnik, Poštajnar, Urbanija in Oven.

račun vsakemu pred očmi v prvi vrsti stvarnost in dejanska potreba — vse seveda v okviru danih finančnih možnosti državne blagajne.

KAJ PA VREDNOST ŠILINGA!

„Zelo majhno upanje je za nas, da avstrijski šiling spada k onim denarnim vrednostim sveta, ki so še razmeroma zdrave,“ pišejo „Vorarlberger Nachrichten“. Nato list nadaljuje: „Toda poudarek leži na besedi, r a z m e r o m a“, kajti tudi naš šiling nezadržno izgublja na svoji vrednosti. Izguba njegove kupne moči je znašala od l. 1953 do l. 1963 vsako leto 2,4 odstotka. V teku zadnjega desetletja je naš denar izgubil pribl. 22 odstotkov svoje vrednosti.

Pri tej izgubi pa je treba upoštevati, da ta odstotek ni bil vsako leto enak — največji je bil v zadnjem letu. Od l. 1953 do 1960 je bilo mogoče letno za en šiling 2,1 odst. manj kupiti, od l. 1961 pa se je ta odstotek izgube na vrednosti šilinga povečal na 3,4 odst. letno . . . —

Upajmo, da ta „napredek“, če že ne bo nazadoval, vsaj napredoval ne bo!

Vrsta papežev v zgodovini

Zgodovino papežev ni lahko napisati. Zato imamo najboljši dokaz v dejstvu, da je nedavno celo papeški letopis, ki ga redno tiskajo, moral spremeniti spiske papežev. Večkrat namreč zgodovinska kritika nima na razpolago potrebnih elementov, da bi se lahko dokončno odločila.

Pavel VI. — 264. naslednik sv. Petra

O papežu Pavlu VI. splošno priznavajo, da je 264. naslednik apostola Petra. Je sedmi papež v tem stoletju. Največje število papežev smo imeli v desetem stoletju, ko jih je bilo 27; najmanjše pa v prvem, ko jih je bilo samo pet.

V zvezi s spiskom pravih papežev moramo omeniti tudi protipapeže ali lažne papeže. Bilo jih je 35. Med najbolj sloviti je bil Benedikt XIII., trmasti protipapež Luna, ki je sam umrl v nekem gradu nad morjem v trdnem prepričanju, da je še vedno pravi papež. Od določenega časa dalje si vsak papež ob izvolitvi izbere novo ime. Najraje so doslej izbirali ime Janeza. Papežev z imenom Janez je bilo v resnici samo 22, kajti papeški letopis iz leta 1963 stran 184, nota 27 navaja, da papeža Janeza XX. ni nikoli bilo, papeža Janeza XXIII. pa so odstavili na koncilu v Konstanci leta 1415. — Gregorijev je bilo 16, Benediktov 15, Klemenov 14, Inocencov in Leonov 13, Pijev 12, Stefanov in Bonifacijev 9, Aleksandrov in Urbanov 8, Hadrijanov 6, Pavlov, Sikstov, Nikolajev, Martinov in Celestinov 5. Zato se imenuje sedanji papež Pavel VI. Evgenijev, Honorijev, Anastazijev, Sergijev in Felikssov 4, Juliji, Kalisti, Luciji in Viktorji so bili 3, Gelazija, Paskvala, Damaza, Silvestra, Agapita, Marina, Teodora in Pelagija sta bila 2. Med drugimi ne manjka nekaterih kaj čudnih imen kot: Ladon, Formoz, Sisini, Domen, Zosim in Anter.

Papeži mučenci in svetniki

Skoro vse papeže iz prvih časov častimo kot mučence. V prvih treh stoletjih imamo najmanj 15 papežev mučencev. Med njimi so nekateri zelo znani, kot sv. Peter, sv. Lin, sv. Anaklet, sv. Soter, sv. Viktor in sv. Kalist.

Če pregledamo spisek papežev v papeškem letopisu, ugotovimo, da Cerkev časti kot svetnike 78 papežev. So to papeži od sv. Julija, ki je umrl leta 352 in jih je 35. Nadaljnjih 38 svetih papežev dobimo od 4. do 9. stoletja. Po letu 1000 je bilo proglašanih za svetnike samo pet papežev: Leon X., Gregor IX., Celestin V., Pij V. in Pij X. Nadaljnjih osem papežev je blaženih. Najstarejši je Viktor II., ki je vladal od leta 1086—1087, najnovejši pa Inocenc X., ki je vladal od leta 1676 do 1689. Omeniti moramo, da jih častimo z imenom, ki so ga prevzeli kot papeži, odkar se je ta običaj uvedel. Z njim so pričeli v drugi polovici 10. stoletja. Takrat je grof iz Tuskola Oktavijan, ko je bil izvoljen za papeža, prevzel ime Janez XII. Od tega trenutka dalje so vsi papeži spremenili svoje ime z dvema izjemama, Hadrijan VI. leta 1522 in Marcel II., leta 1555 sta obdržala svoje krstno ime. Prevzeti novo ime ob izvolitvi za papeža pa je ostal samo običaj, ki ni potrjen z nobenim zakonom.

Kdo so bili?

Zanimivo je ugotoviti, kdo so bili papeži po svojem izvoru. Vsaj za 20 papežev nimamo zgodovinskih podatkov. Toda za tiste, ki jih imamo, lahko rečemo, da je bilo 183 Italijanov, 15 Francozov, 11 Grkov, 8 Nemcev, 6 Sircev, trije Palestinci, trije Afričani, trije Španci, dva Dalmatince, en Portugalec, en Anglež in en Armenec. Velika večina je bila torej italijanskega izvora. 73 se jih je rodilo v Rimu in okolici, 4 so bili rojeni v Benetkah in Milanu, trije v Bologni, Neaplju in Genovi, dva v Sieni, dva na Sardiniji in dva na Siciliji, če navedemo samo najbolj znana mesta in pokrajine. Angleški papež je bil Hadrijan IV., ki je vladal od 1154 do 1159. Rojen je bil v Langleyu. Portugalski papež je bil sloviti Janez XXI., ki je vladal od leta 1276 do 1277. Rojen je bil v Lisboni in je bil preje profesor za medicino v Sieni.

Koliko let so vladali?

Če pustimo ob strani pontifikat sv. Petra, za katerega je težko določiti začetek,

je najbolj dolgo papeževal Pij IX. namreč 32 let. Sledili so mu Leon XIII. — 25 let, Pij VI. — 24 let, Hadrijan I. — 23 let, Pij VII. 22 let, sv. Silvester I., sv. Leon III., Klement XI. in Paskal III. — 21 let. Pij XII. je vladal Cerkev 19 let. Pet papežev jo je vladalo 18 let. Samo deset let pa jo je vladalo 35 papežev.

26 papežev je vladalo katoliško Cerkev samo dve leti. Eno leto ali manj kot eno leto je sedelo na Petrovem prestolu 53 papežev. Samo nekaj mesecev je vladalo Cerkev: Celestin V. — 5 mesecev, Roman — 4, Inocenc V. — 2, Gregorij VIII. — 56 dni, Hadrijan V. — 37 dni, Pij III. — 32 dni. Še krajši je bil pontifikat Damaza II. — 23 dni, Marcela II. 20 dni, Celestina IV. — 17 dni, Bonifacija XI. — 15 dni; najkrajši je bil pontifikat Urbana VII., ki je trajal 13 dni.

Od 263 papežev je bilo kakih 40 menihov ali redovnikov, ki so po večini pripadali benediktinskemu redu. Prvi frančiškanski papež je bil Nikolaj IV. leta 1288; sledili so mu Sikst IV., Sikst V. in

Pisatelj Mauser našim staršem

Te dni se bodo spet odprla vrata šol in spet bodo iz naših družin odhajali v šolo naši mali. Starši ne morejo naučiti otrok vsega sami. Zato so prišle v navado šole in šolanja je vedno več. S tem pa starši niso brez dolžnosti. Tudi ni njihova naloga samo dajati otroku denar za potrebne knjige in zvezke. Dolžnost staršev je zahtevat tako vzgojo, ki bo njegovega otroka naredila sposobnega za življenje, da bo mogel nekoč kot dober človek delati v dobrobit svojih bližnjih, kot dober kristjan širiti okoli sebe kraljestvo Kristusovo, kot dober Slovenec delati v blagor našega naroda, kot so to delali naši predniki od Miklove Zale naprej.

V letošnjem Zborniku, ki izhaja v Argentini, je napisal znani pisatelj koroških povesti Karel Mauser lep članek in v njem govori tudi našim staršem aktualne besede:

»Trdno stojim na stališču, da je ena naših prvin, ki je ne moremo odvreči, ta, da smo Slovenci.« Nato govori o naših malih, ki rastejo po naših družinah. »Ti mladi se morajo vsaj toliko ustaviti, da bodo spoznali, koliko nam je ljubo slovenstvo in privezanost na materin jezik in tra-

„Po severu in jugu“

Knjiga, ki prijetno kramlja s teboj in s katero potuješ po Rusiji, Poljski, Češki, Španiji in Portugalski

V našem listu smo že objavili nekaj poglavij iz bojev v Galiciji leta 1914 iz nove knjige „Po severu in jugu“, ki jo je napisal in založil ameriški Slovenec Jože Grdina. Knjiga je vredna branja, saj pove toliko zanimivega, da ji v tem pogledu ni veliko podobnih. Podajamo vsebino knjige, da se lahko naši čitatelji prepričajo, o čem piše.

Zakaj sem šel v Rusijo. Kaj sem videl v Rusiji. Rusija nekdanj in danes. Izprehod po nekdanji prestolnici Rusije Petrogradu, Leningradu. Pred carsko palačo. V grobnici carjev. V carski palači. Lenin in njegovo delo za revolucijo. Romberg, poslanik Nemčije v Svici, da Leninu in njegovim tovarišem dovoljenje za potovanje preko Nemčije v Rusijo. Bela revolucija marca 1917. Rdeča revolucija oktobra 1917. Kdo je odgovoren za komunizem v Rusiji. O lepoti nekdanje prestolnice in kaj sem tam videl. Pogovor z Rusi.

Na poti v Moskvo. Kremelj, ponos Rusije. Kaj se vidi na Kremlju. Kremelj pečat pobožnosti Rusov do Matere božje. V palači, kjer so zbrani dragoceni predmeti carskega dvora. V katedrali Marijinega Vnebovzetja na Kremlju. Druge katedrale in cerkve na Kremlju. Vladna palača ter druge znamenitosti Kremlja. Pri maši v katoliški cerkvi v Moskvi. Na vrhovnem Sovjetu in zakaj sem šel tja. V Leninovi grobnici. Sodba Angleža o Rusiji.

Pogled iz zrakoplova na kraje mojega ujetništva. Pogled na Tihi Don, domovino donskih kozakov. V Stalingradu. V stalinograjskem muzeju. Čestitka predsednika Roosevelta brambovcem Stalingrada. Stalingrad, pozorišče junaške borbe Rusov, kjer je bila razbita nemška armada in je

Klemen XIV. Dominikanci so bili Inocenc V., Benedikt X., sv. Pij V. in Benedikt XIII. Avguštinca sta bila Evgenij IV. in Pavel IV.

Kakšnega rodu so bili?

Okrog 40 papežev je bilo iz plemiških družin. Tako so povezana z rimskim pontifikatom imena Crivelli, Colonna, Orsini, Conti, Segni, Aldobrandini, Ludovisi, Piccolomini, Medici, Francesi, Caraffa, Rezzonico, Borghese, Pamphily, Borgia in številna druga.

Nič manjše pa ni število papežev preprostega rodu. Silvester II., Urban IX., Nikolaj IV. so izhajali iz najbolj preprostih družin. Celestin V. je bil sin abruškega kmeta. Mati Benedikta XI. je bila revna dninarica iz Perugia, ki je prihitela v Rim, da je objela sina papeža. Sloviti Hadrijan VI. je bil sin tesarja iz Utrechta. Starši Siksta V. so obdelovali zemljo in sam je bil kot otrok pastir. Pij X. je bil sin poštarja v Riese. Pokojni papež Janez XXIII. je sam hotel, da njegovi sorodniki ostanejo v svojem poštenem ubožtvu, kot je najlepši plemiški naslov, kakor je sam dejal v svoji oporoki. (Konec prihodnjic)

dicijo. Iz ust nas starih bi nikoli ne smela pasti beseda omalovaževanja dobrin, iz katerih smo zajemali. Pešanje idealizma v starih je podiranje stebrov v mladih. Materialno gledanje — odločanje zaradi koristi — pri kulturnih in duhovnih dobrinah pri starih je smrtni udarec za mlade...»

»Mislim, da je treba vrniti med nas načelnost. Ta peša. Treba je med nas vrniti idealizem, tega je čedalje manj. In brez teh dveh elementov je zidanje za bodočnost brez smisla. Mladi se bodo obrnili od svojih očetov, če v njih ne bodo videli načelnosti in idealizma. In brez njih bomo mi sami hitro zgubljeni. Načelnost in idealizem sta dve postavki, ki jih tudi mlad človek visoko spoštuje.«

Naši starši bi radi pomagali svojim otrokom do dobre izobrazbe in dobre vzgoje. Najbolj naravna in najboljša je tista izobrazba, ki temelji na očetovskem in materinskem jeziku (zato je važna prijava za pouk v slovenskem jeziku). Najboljša vzgoja pa je tista, ki temelji na Kristusovem nauku (zato je važno, da z otrokom molimo in da zasledujemo, če se krščanskega nauka dobro učijo).

Sv. Janez Nepomuk. Na Hradčanih. V katedrali sv. Vida. Grob sv. Janeza Nepomuka. Grob sv. Večeslava (Vaclava). Češka zavednost. V češkem narodnem muzeju. V cerkvi sv. Ljudmille. Izprehod po Pragi. Preko Moravske, koder sta hodila sv. Ciril in Metod. Slovo od Čehov.

Na Dunaju. V cesarski palači. V grobnici Habsburžanov. Ruski spomenik na Dunaju. V Celovcu. V Osojah, kjer je poljski kralj Boleslav II. delal pokoro kot Mutec Osojski. Pri Gospe Sveti. Na grobu sv. Modesta. Na Sv. Višarjah. V Judenburgu, Kalvariji vojakov 17. ljubljanskega pešpolka, kjer so Madžari maja 1918 streljali vojake 17. pešpolka. Grobnica Kranjskih Janezov. Kako sem bil aretiran.

Preko Švice v Francijo. V Parizu, pred grobom slavnega Napoleona. Na kraju Čudodelne svetinje. V Lurdu. V Španijo. V Madridu pred kraljevo palačo. O porazu komunistov. V Alcazarju. V Escorial, grobnici španskih kraljev. Na kraju, kjer so komunisti 7. avgusta 1938 razstrelili veliki spomenik presv. Srca Jezusovega. Iz Španije na Portugalsko. V Lizboni in Fatimi. Vrnitev v Ameriko.

V knjigi, ki obsega 448 strani, je nad sto slik iz že navedenih krajev. Knjiga, vezana v rjavo umetno usnje, stane 115.— šil. Prodaja jo tudi knjigarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

500-letnica smrti Piccolomini

papeža, zgodovinarja, opisovalca ustoličenja koroških vojvod

V Trstu so odprli spominsko razstavo za peto stoletnico smrti Eneja Silvia Piccolomini, ki je bil od leta 1447 do leta 1450 tržaški škof, nakar je postal papež pod imenom Pij II.

To je bil edini tržaški škof, ki je zasedel papeški prestol. Ta škof si je tudi pridobil izreden položaj v takratnem literarnem življenju. Poleg tega je Trst hvaležen Piccolominiu tudi zato, ker je leta 1463 pravočasno interveniral v vojni med Trstom in Benetkami ter prihranil Tržačanom hujše nesreče.

Razstavo so priredili pod okriljem mestne knjižnice, v kateri je shranjena zbirka Piccolominijevih knjig in predmetov.

Piccolominijevo knjižnico je tržaški rodoljub Rossetti daroval občini. Zbirka je takrat štela 1.887 knjig, danes pa jih šteje 5.800.

Razstava ima dva dela, bibliografskega in dokumentarnega. Prvi obsega nekatere najznačilnejše Piccolominijeve knjige, druga pa dokumente, ki ilustrirajo odnose med Piccolominiem in Trstom.

Kot znano, je Enej Silvij Piccolomini zelo važen tudi za slovensko zgodovino, saj nam je zapustil natančen opis ustoličenja koroških vojvod v slovenskem jeziku, opis, ki je izredne važnosti za slovenske zgodovinarje.

Kratke kulturne vesti

● Cankarjeva založba je izdala nov ponatis miniaturne „Prešeren“. Prvič jo je izdal v Akademski založbi Silvester Škerl ob 90-letnici pesnikove smrti. Po letu 1945 jo je takoj ponatisnil v lepi vezavi Slovenski knjižni zavod, (predhodnik Državne založbe Slovenije) in sicer v 5000 izvodih, Cankarjevega založba pa jo je natisnila v 58000 izvodih. Založba pravi, da je ta izdaja Prešernovih „Poezij“ v letih od 1946 do 1963 dosegla 122.000 izvodov. Slodnjakova ljudska izdaja je bila razprodana v 70.000 izvodih, mladinska založba Kondor je razpečala 44.000 izvodov. Med ljudi je šlo s ponatimi 188.000 izvodov Prešernovih Poezij.

● Kot je ugotovil Demografski center v Beogradu je v šolskem letu 1962/63 prišlo na 10.000 prebivalcev v Črni gori 124.1 študentov; v Srbiji 102.7; v Makedoniji 91.8; v Vojvodini 91.7; v Hrvaški 84.7; v Sloveniji 74.7; v Bosni-Hercegovini 61.2; v Kosmetu 54.4 študentov. V primeri z letom 1957/58 se je najbolj dvignilo število v Bosni-Hercegovini in Kosmetu. Boje se, da bo reorganizacija štipendij povzročila upad dijaštva. Vendar bodo južnim krajem bolj razvite severne republike gotovo nudile bratsko pomoč. Razprostranjen je šolstva po balkanskih deželah slabo vpliva na kvaliteto v treh vodilnih republikah. Po Ljubljani radi ponavljajo dovtipno vprašanje priznanega slovenskega šolnika: „Koliko je še gimnazij v Sloveniji?“ in odgovor: „Ena, namreč univerza.“

Preko bojnih poljan Galicije, kjer smo se bojevali in sem bil ujet. V Gorlicah. V Przemyslu. Na grobovih tovarišev. Pred orožniki. Na zasliševanju. V Auschwitzu, največjem nemškem taborišču, kjer so nacisti zverinsko pomorili okrog 4 milijone ljudi. Odhod iz Poljske. Preko Šlezije in Sude-tov na Češko. V Pragi. Na Karlovem mostu.

ROMANJA V ROŽU

V nedeljo, 6. sept., bo slovesno pranganje v St. Janžu. Ob 9. uri bodo nosili milostni kip udarjene Marije v procesiji po vasi, nakar bo sveta maša.

Na Mali Šmaren, 8. sept., je romarski dan v Podgorjah. Ves dopoldan bodo v romarski cerkvi svete maše, ob 10. uri pa tudi pri Kapelici.

V nedeljo, 13. sept., pa je romarski dan na Žihpoljah.

CELOVEC

(Smrt)

V Celovcu je 20. avgusta umrl stavbni direktor, dipl. ing. **Wilhelm Steinböck** v starosti 66. let. Pokojni je bil zelo znana osebnost v koroških gospodarskih krogih in si je pridobil velikih zaslug zlasti pri napravah vodnih in električnih ustanov na Koroškem. Od leta 1949 se je ves posvetil delom Avstrijske dravske elektrarne, ki je z njegovim sodelovanjem izvedla velika dela vodnih naprav na Dravi in na Reißeck-Kreuzecku. Za svoje velike zasluge mu je pred leti podelil predsednik avstrijske republike zlato medaljo. Pogreb pokojnika je bil v Gradcu prejšnji ponedeljek. Po njegovi izraziti želji so bili odklonjeni vsi žalni venci, namesto teh pa naj bi se njegovi prijatelji oddolžili v dobro SOS-otroški vasi ali Rdečemu križu. Tudi v tem je pokazal pokojnik plemenitost svojega srca.

ŽIHPOLJE

(Poroka in še kaj)

V naši romarski cerkvi imamo zlasti v poletnem času polno porok, katere sklepajo novoporočenci iz raznih krajev. Dne 19. avgusta pa sta stopila pred Marijin oltar naše farne cerkve g. profesor **Strauß Bernard** in učiteljica gđc. **Mirjam Sablatnig** ter tam sklenila sveto zvezo za vse življenje. Poročili so jih domači g. župnik po novem obredu s sveto mašo. Vesela gostija pa je bila pripravljena pri Kirschnerju, toda brez godcev; le cerkveni pevci so bili povabljeni. Bilo je prav lepo, če ženinevega očeta smo pogrešali, ker je hudo bolan in se nahaja v bolnišnici. Ob tej priliki mu iz srca želimo, da bi kmalu ozdravel. Novoporočencema pa daj Bog mnogo sreče in blagoslova na skupni življenjski poti.

Pri našem mizarju **Hriberniku** smo pa zopet krstili in sicer šestega otroka, fanta, kateremu so dali ime Anton. Tako imajo v tej delavni in dobri družini tri fante in tri deklice. Bog daj, da bi bili vsi pridni, staršem v veselje, Bogu pa v čast.

Ta mesec smo tudi pokopali najstarejšega farana, **Franca Oblaka**, po domače Ječmena v Nadramu; dočakal je visoko starost 90 let. Naj počiva v miru.

Nazadnje pa še povabimo, da pridete na Žihpolje 12. septembra, ko bomo imeli češčenje; svete maše bodo vse dopoldne, obenem pa tudi prilika za sv. spoved. Naslednji dan pa je pri nas zopet romarski dan, zadnje letošnje cerkveno žegnanje, ko bo zopet več svetih maš.

Predrag električni tok

Sredi prejšnjega tedna je bil važen sestanek med deželnim glavarjem Wedenigom in predsednikom koroške Trgovske in obrtne zbornice dipl. ing. Pfrimerjem. Glavni predmet razgovorov je bil razvoj cen električnemu toku. V tej zvezi je dipl. ing. Pfrimer nakazal na posebno neugodni razvoj cen električnega toka KELAG-a, kateremu so, kot znano, vzrok visoke cene tujega toka. Deželni glavar Wedenig kot tudi predsednik dipl. ing. Pfrimer sta soglasnega mnenja, da je možna izravnava cene elektr. toku na Koroškem z onimi v sosednih deželah in pod pogojem, če bodo znižane cene tujemu toku, ki ga Koroška mora „uvažati“ od drugih električnih družb.

V teku nadaljnjega razgovora so bile obravnavane razne možnosti, kako doseči izenačenje cen električnemu toku na Koroškem, da ne bo višji kot v sosednih deželah. Deželni glavar je izrazil svoje zadovoljstvo, da podpira prizadevanje koroške dežele in KELAG-a za znižanje stroškov tujega toka tudi koroško gospodarstvo. Da bi bilo vprašanje stroškov tujega toka čimprej rešeno, je deželni glavar obljubil, da bo v najkrajšem času sklical vse neposredno prizadete na tozadevni razgovor. Upajmo, da bo prišlo do kake pozitivne rešitve — v korist potrošnikov, ne pa do kakega ponovnega zvišanja električnemu toku, kot nam že nekaj mesecev sem „grozijo“ razne vesti!

Pri nas na Koroškem

Srebrnomašni jubilej na Radišah

V nedeljo, 16. avgusta, nas je obiskal naš rojak č. g. Janko Lampichler, župnik v Šmarjeti v Rožu, da v rojstni vasi še enkrat daruje sv. daritev ob 25-letnici primicije med svojimi rojaki, ob navzočnosti še živih staršev, bratov in sester, saj je on najstarejši od osmih otrok Kajžnikovih družine.

Lepo število vernikov domače fare se je zbralo ob določeni uri, prišli pa so tudi verniki iz Medgorij in Podgrada s svojim dušnim pastirjem, katerim je bil č. g. srebrnomašnik v težkih povojnih letih od 1946 do konca leta 1953 skrben dušni pastir.

Ob slavaloku pred cerkvijo so jubilan-ta s pesmijo pozdravili najprej domači pevci, nato so ga z deklamacijo pozdravile tri male nečakinje, od katerih sta bili dve prvoobhajanki. Pred 25 leti pa je mati teh dveh nečakinj sprejela kot nevestica pri primiciji (6-letna Leni) iz njegovih rok prvo sv. obhajilo.

Potem je domači župnik č. g. Ludvik Jank kot že novomašnika nagovoril in potem orisal potek primicije pred 25 leti, saj je naš slavljenec pel svojo prvo sv. mašo en mesec pred izbruhom druge svetovne vojne. Nato so sledile deklamacije in pozdrav zastopnika občine in še pesem mešanega zbora: »Srebrni sij obdal je tvoj oltar...« Pretresljivo se je v tej pesmi glasil solo spev, ki ga je pel slavljenčev brat: »... a sam kot žrtev za svet si mrtev.«

Ob pokanju topičev in zvonjenjem smo šli v cerkev, kjer je srebrnomašnik daroval slovesno zahvalno sv. daritev. Med sv. mašo je č. g. Anton Cvetko, dušni pastir v Medgorjah in Podgradu, pretresljivo govoril o duhovniški službi in duhovniškem poklicu, o vzvišeni službi srednika med Bogom in človekom.

Po končani sv. maši in zahvalni pesmi je spregovoril besede zahvale in prošnje na navzoče, iste besede, kot jih je pred 25 leti, da bi ostali zvesti svetim in svetlim idealom, ki so si jih zastavili takrat, četudi so morali zanje prestati težke dneve.

Pevski koncert v Ločah ob Baškem jezeru

V poletnih mesecih so Loče ob Baškem jezeru polne letoviščarjev, največ iz Nemčije. Tamošnji tujsko-prometni urad se trudi, da bi svojim gostom čimbolj olepšal bivanje v občini. Iz tega namena so lanske leto postavili sredi Loč lepo urejen Kulturni dom z veliko dvorano. Skozi leto bi naj tukaj prirejali kulturne in zabavne prireditve, kar so letos že v lepem obsegu tudi izvedli.

V tem okviru so bili povabljeni tudi Rožanski fantje, da v občinskem domu gostujejo s svojim pevsko-godalnim koncertom. Določeno je bilo, da bi naj bil koncert v nedeljo, 30. avgusta, ko je še precej gostov na letovišču. In res je do tega prišlo, kar moremo z velikim zadovoljstvom ugotavljati. Doslej smo imeli svoje prireditve v zasilni dvorani pri gostilni Pušnik, zdaj pa so nam odprta tudi vrata v tako lepo urejeno dvorano Kulturnega doma.

Kljub slabemu vremenu, kar nas je že navdajalo s strahom, da bo dvorana prazna, smo se podali proti Kulturnemu domu, pa — hvala Bogu — je tam že bilo polno avtomobilov. Ko pa hočemo kupiti vstopnico, pa nam povedo, da jih že primanjkuje, kar pomeni, da je dvorana že zasedena. Zares lepo spričevalo za loške domačine, okoličane, zlasti pa za goste, saj jih je bilo skoraj polovica. Prireditve se je začela z majhno zamudo.

Nastopajoči ansambel je bil tokrat zelo številen. Moški zbor Rožanskih fantov se je zadnje čase skoraj podvojil in šteje okrog 70 pevcev. Poleg tega pa so nastopali še sveško-šentjanški tamburaši in folklorna rajalna skupina iz Sel.

Celoten program je bil tako pripravljen, da bi zlasti tujci-gostje mogli spoznati kulturno delo koroških Slovencev. Da približa našo pesem, godbo in rajanje

Tudi slavljenec je moral prvo obletnico nove maše obhajati med štirimi stenami gestapovske ječe in potem oditi na Zgornje Koroško, kjer ga je za Veliko noč 1941 zopet zaklenila v celico ječe tuja oblast. Tudi Kajžnikovega so že štirinajst dni po primiciji odgnali v ječo. V hudi zimi leta 1945 pa so zaprli očeta, mater in sestro in jih pretepali v ječi v Celovcu. Zlasti je bilo to hudo za bolešno mater.

Pri bratu Andreju, krojaškem mojstru na Radišah, so svojci pripravili gostijo za bližnje sorodnike in pevce. Ob pesmi in spominih na težke dni je mineval lepi popoldan. Zaključili so ga z večerno pobožnostjo ter obiskom groba župnika Franca Holec, ki je pred 38 leti poslal nadarjenega, a slabotnega Kajžnikovega Hanzija študirat in ga je tudi gmotno podpiral. Ta fantek je bil vreden podpore, saj se je izkazal že v študiju kot odličnjak in se uveljavil v življenju, kot je tudi izpovedal njegov sošolec č. g. Arnulf Memmer, tudi jubilar na tej proslavi.

Našemu dragemu rojaku v sosednji Šmarjeti, od koder slišimo vsak dan zvonove, še mnogo blagoslovljenih let!

Srebrnomašniku

Srebrn je glas zvoná,
ki k slavnosti pozvanja,
srebrno jutro, soj neba
ki praznik nam naznanja.

Saj praznik je srebrne maše;
raduje se ga selo naše
in tebi, naše gore sin,
srebrni spev naj bo v spomin!

Srebrnomašnik, naj pozdrav
doni ti iz vasic, iz src, domov!
Bog daj ti blagoslov z višav,
da speš do blaženih vrhov.

Srebrni venec pozlati
naj čas bodoči, del bogat,
da nekda v soncu zablesti
v vrhovih, po vseh žrtvah — zlat!

Poklanjam č. g. Lampichlerju za srebrni jubilej.
Milka Hartman

Tiskarski krst v Mohorjevi tiskarni

Pretekli petek, dne 28. avgusta, smo imeli tudi letos v Mohorjevi tiskarni v Celovcu že skoraj tradicionalni tiskarski krst. Štiri leta vajeniške dobe za tiskarja so potekla Hanzeju Isoppu, pd. Lebnovemu Hanzeju iz Gorinčič pri St. Jakobu v Rožu.

Sodelavci v tiskarni so po starem običaju Hanzeju okrog kadi na dvorišču Mohorjevega doma postavili cvetja in zelenja, pa še napis nad kadjjo, ki je že od daleč naznanjal novico o veselem dogodku.

Po končanem delu so se zbrali vsi delavci in uslužbenoci Družbe sv. Mohorja v Celovcu, da bi kot priče povzdignili in povečali slovesnost tiskarskega krsta. Po junaško prestanem trikratnem „stiku“ z vodo, je strojni mojster g. Avgust Blažej, ki je tudi ta dan ravno praznoval svoj god — mlademu pomočniku Hanzeju izročil posebno pismo s pečatom, v katerem stoji slovesno potrjeno, da je prestal vajeniško dobo in postal tiskar.

Svojim prijateljem se je Hanzej Isopp zahvalil za dar, ki so mu ga izročili ob tej priliki, s tem, da jih je povabil na svoj dom, kjer so njegovi starši v veseli domači družbi vse prijetno pogostili.

Mlademu tiskarju želimo tudi v našem listu obilo delovnih uspehov in veselja pri njegovem zanimivem in odgovornem delu!

TRETJEREDNI SHOD NA ŽIHPOLJAH

V nedeljo, dne 13. septembra bo na Žihpoljah letni shod Tretjega reda. Dopoldne svete maše, zadnja za tretjerednike, ob enih pa bo v župnišču izvenckrveni shod. Tretjeredniki prav lepo vabljeni!

PODGORJE

(Romanje na Brezje)

Ker večkrat beremo v »Kroniki« o romanjih, naj se tudi mi enkrat oglasimo. Romali smo iz Podgorij in St. Jakoba dne 22. — 23. avgusta po Sloveniji. Kakor je bilo napovedano, smo točno ob 4. uri zjutraj z omnibusom odpotovali; bilo nas je 33 romarjev.

Za začetek romanja smo se priporočili Podgorski Mariji za varstvo z molitvijo Angel Gospodov in drugimi molitvami ter nabožnimi pesmimi. Ob meji na Ljubelju nam je obmejna straža hitro pregledala dokumente, nakar smo se peljali po dolini proti Tržiču in Brezjam. To je bil naš prvi cilj. Tu smo se udeležili dveh sv. maš in skoraj vsi prejeli sv. zakramente. Od Brezjanske Marije smo se poslovili s pesmijo ter se odpeljali na Bled. Tukaj imajo zelo lepo cerkev, pa tudi naravnih lepot se nismo mogli nagle dati.

Po kratkem odmoru smo pot nadaljevali preko čudovitega Vršiča, kjer smo imeli kosilo, v Soško dolino mimo Kobarida, Gregorčičeve ožje domovine, in Kanala ter dospeli do Nove Gorice. V Park-hotelu smo prenočevali. Če tisti večer smo šli na Sveto goro, a na poti nas je dobil dež. Toda vse žrtve smo rado-voljno darovali Svetogorski Mariji v za-doščenje in priprošnjo, da bi čuvala nas in naše ljudstvo. Tukaj je čudovito lepa cerkev in zato ni čudno, da prihajajo verni Slovenci tako radi v to Marijino svetišče.

V nedeljo zjutraj smo po sveti maši zopet nadaljevali pot preko Vipavske doline proti Postojni, kjer smo si ogledali svetovno znano Postojnsko jamo. Človek tukaj kar strmi, ko gleda te lepote božjega stvarstva. Pa morali smo iti naprej ter si še ogledali belo Ljubljano in med potjo še druge lepe cerkve. V Kranju pa smo obiskali tudi mamno nam tako poznega gospoda Česna, ki so bili toliko let v St. Jakobu. Precej pozno smo prekorčili mejo nad Zelezno Kaplo in srečno dospeli zopet v našo ljubljeno domovino. Bili smo vsi zadovoljni z lepim romanjem, za kar se moramo zahvaliti g. Viktorju Antoniču, ki je vodil romanje, in g. Marku Agadu, ki je znal tako skrbno organizirati to romanje.

Ljena k Pušniku, kjer je bila pripravljena skromna večerja. Tudi tam je še zadonela pesem, ki pa je bila posvečena našemu požrtvovalnemu pevovodji Hanzeju Gabrielu, ki nas baje namerava za nekaj časa zapustiti in nadaljevati glasbeno šolo na Dunaju. Ker verjetno pred njegovim odhodom ne bo več priložnosti, da bi se mu — vsi skupaj zbrani — zahvalili in mu izrazili naše najboljše želje k uspehu na Dunaju, smo to opravili ob tej priliki.

OBČINA PLIBERK - BLEIBURG VABI, DA OBIŠČETE

Pliberški sejem

5. — 7. septembra 1964

TELEVIZIJSKE IN RADIJSKE
APARATE, ELEKTROPOTREBŠČINE

Vam ugodno nudi

Ludwig Humitsch

BLEIBURG — PLIBERK

Kumeschgasse 6, tel. 04235 — 337

IZVRŠIM TUDI VSA POPRAVILA!

Obiščite razstavo

o GOSPODARSTVU
GOSPODINJSTVU
IN TEHNIKI

NA PLIBERŠKEM SEJMU

pri domači tvrdki

**Johan
Lamšek**

ST. LIPŠ (TIHOJA 2),
pošta DOBRILA VES, Koroška

*Kupujte pri tuzdkih, ki
oglašujejo v našem listu!*

Električne napeljave, hišne instalacije, stre-
lovode, popravila in navijanje motorjev vam
oskrbi najbolje in najceneje

Elektro-trgovina

HOLLAUF

Pliberk - Bleiburg

Kadar pridemo v PLIBERK, si oglejmo
MIZARSTVO

Hermana Kuscheja

SPALNICE — KUHINJSKE KREDENCE
Izvršuje vse po naročilu. Vse strokovne
nasvete daje brezplačno. Ugodna plačila.

BLEIBURG — PLIBERK, Koschatstr. 1

Vse poljedelske stroje,
vse za gospodinjstvo
ugodno in na obroke
Vam nudi tvrdka

HANS WERNIG

Klagenfurt, Paulitschgasse (Prosenhof)

Vsak obiskovalec
Pliberškega sejma
bo pil
Schloßbräu
pivo!

KADAR POTUJEMO, OBIŠČIMO

gostilno Jamnig

V GONOVECAH PRI PLIBERKU

TUJSKE SOBE

DOBRA KUHINJA

VELIKA IZBIRA DOBRIH PIJAC

CENE SOLIDNE!

(BENCINSKA ČRPALKA)

STAVBENO IN POHISTVENO MIZARSTVO

Jožef Vogel

DVOR PRI ŠMIHELU — PLIBERK

izdeluje vsakovrstne kuhinjske in sobne
opreme kot tudi okvire za okna in vrata

DOBRA IZDELAVA — ZMERNE CENE!

Telefon 04235 — 37108

Brata OPETNIK PLIBERK

Krojač

Velika zaloga najfinjšega blaga.
— Krojaštvo za moške in ženske
obleke. BOGATA IZBIRA.

Čevljar

Velika zaloga trpežnih in luksuznih čevljev
po zelo ugodnih cenah. — Solidna in
hitra popravila. — Obiščite mojo stojnico
na Pliberškem sejmu!

● Obiščite nas na Pliberškem sejmu ●

Trgovina Kraut PLIBERK

Naše posebne ponudbe ob Pliberškem sejmu: Poceni dnevi od 5.—8. sept. 1964

MIKADO RIO KAVA ½ kg vrečka	21.—	SPRAY za lase, znamk Taft, Binafix, Last Word, norm. škrop. stekl.	22.—
KANADSKE SARDINE v olju 4 doze	10.—	BRITVICE ZA BRITJE znamk Rotbart, Aufbau, Luxor, 10 komadov	5.20
BENDORP ČOKOLADA 3 kosi	9.50	DAMSKÉ NOGAVICE IZ PERLONA brez šiva, brez napake	8.50
AMERIŠKI ZVEČILNI GUMI 7 kosov	3.—	DAMSKÉ NOGAVICE IZ PERLONA s trdimi zankami	12.50
DEŽNI PLAŠČI IZ PERLONA ženski in moški	195.—	DAMSKÉ RAZTEGLJIVE NOGAVICE brez šiva, v škatlji	13.50
DAMSKA KRILA Z GUBAMI iz terilena	149.—	MOŠKE SRAJCE iz perlona ali poplina	85.—
Elektr. BLAZINE ZA OGREVANJE POSTELJ	95.—	ŠOLSKÉ TORBE iz usnja	59.50
JEDILNI PRIBOR, nerjaveč, 4-delni: nož, vilice, žlica, kavna žlička	23.50	GUMIJASTE ROKAVICE „Rutschnie“	12.50

Na sejmu nimamo stojnice!

Na sejmsko nedeljo ves dan odprto!

Trgovina z mešanim blagom in teksti-
lijami z bogato izbiro — Zmerne cene

KUŠEJ TEREZIJA — FRANC

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

Strokovna trgovina za dežna oblačila

Balon-Popeline, loden-plašče za moške, dame in
otroke v veliki izbiri Vam nudi

Val. Tarmann

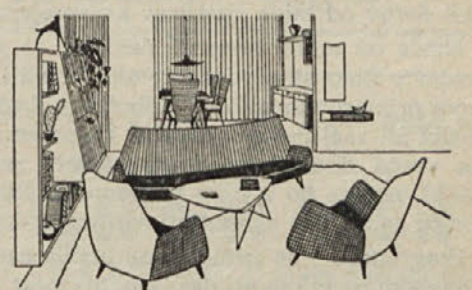
Klagenfurt, Völkermarkter Straße 16

Fritz Fantoni

KAMNOSEK

Najbolj znano kamnoseško podjetje v
Pliberku in s podružnico v Velikovu

Telefon 238

Priporoča se stavbeno in pohištveno
mizarstvo

J. LEITGEB

ŠMIHEL PRI PLIBERKU

Izredna kvaliteta! — Cene zmerne!

Obiščite ob Pliberškem sejmu
URARSKEGA MOJSTRA

**Fritz
Nedwed**

Pliberk — Bleiburg
Telefon 227

Ure vseh vrst; zlati, srebrni in umetni
okrasji; vsakovrstni optični predmeti; foto-po-
trebščine. Dobavitelj očal bolniškim blagajnam

KLJUČAVNIČARSTVO

BENCINSKA ČRPALKA

POLJEDELSKI STROJI —

PRODAJA IN POPRAVLJA

**KARL
KOTSCHNIG**

St. Mihael bei Bleiburg

Šmihel pri Pliberku

Telefon 34-1-01

Obiščite ob času PLIBERŠKEGA SEJMA tudi
priljubljeno izletno točko

Petzenkönig

(Fam. NEUBERSCH)

GOSTILNA in TUJSKE SOBE

FEISTRITZ — BISTRICA pri Pliberku

Telefon 04235 — 287

ROMANJA V ROŽU

V nedeljo, 6. sept., bo slovesno pranganje v St. Janžu. Ob 9. uri bodo nosili milostni kip udarjene Marije v procesiji po vasi, nakar bo sveta maša.

Na Mali šmaren, 8. sept., je romarski dan v Podgorjah. Ves dopoldan bodo v romarski cerkvi svete maše, ob 10. uri pa tudi pri Kapelici.

V nedeljo, 13. sept., pa je romarski dan na Zihpoljah.

CELOVEC

(Smrt)

V Celovcu je 20. avgusta umrl stavbni direktor, dipl. ing. **Wilhelm Steinböck** v starosti 66. let. Pokojni je bil zelo znana osebnost v koroških gospodarskih krogih in si je pridobil velikih zaslug zlasti pri napravah vodnih in električnih ustanov na Koroškem. Od leta 1949 se je ves posvetil delom Avstrijske dravske elektrarne, ki je z njegovim sodelovanjem izvedla velika dela vodnih naprav na Dravi in na Reißeck-Kreuzecku. Za svoje velike zasluge mu je pred leti podelil predsednik avstrijske republike zlato medaljo. Pogreb pokojnika je bil v Gradcu prejšnji ponedeljek. Po njegovi izraziti želji so bili odklonjeni vsi žalni venci, namesto teh pa naj bi se njegovi prijatelji oddolžili v dobro SOS-otroški vasi ali Rdečemu križu. Tudi v tem je pokazal pokojnik plemenitost svojega srca.

ZIH POLJE

(Poroka in še kaj)

V naši romarski cerkvi imamo zlasti v poletnem času polno porok, katere sklepajo novoporočenci iz raznih krajev. Dne 19. avgusta pa sta stopila pred Marijin oltar naše farne cerkve g. profesor **Strauß Bernard** in učiteljica gđ. **Mirjam Sablatnig** ter tam sklenila sveto zvezo za vse življenje. Poročili so jih domači g. župnik po novem obredu s sveto mašo. Vesela gostija pa je bila pripravljena pri Kirschnerju, toda brez godcev; le cerkveni pevci so bili povabljeni. Bilo je prav lepo, če ženinevega očeta smo pogrešali, ker je hudo bolan in se nahaja v bolnišnici. Ob tej priliki mu iz srca želimo, da bi kmalu ozdravel. Novoporočencema pa daj Bog mnogo sreče in blagoslova na skupni življenjski poti.

Pri našem mizarju **Hriberniku** smo pa zopet krstili in sicer šestega otroka, fanta, kateremu so dali ime Anton. Tako imajo v tej delavni in dobri družini tri fante in tri deklice. Bog daj, da bi bili vsi pridni, staršem v veselje, Bogu pa v čast.

Ta mesec smo tudi pokopali najstarejšega farana, **Franca Oblaka**, po domače Ječmena v Nadramu; dočakal je visoko starost 90 let. Naj počiva v miru.

Nazadnje pa še povabimo, da pridete na Zihpolje 12. septembra, ko bomo imeli češčenje; svete maše bodo vse dopoldne, obenem pa tudi prilika za sv. spoved. Naslednji dan pa je pri nas zopet romarski dan, zadnje letošnje cerkveno žegnanje, ko bo zopet več svetih maš.

Predrag električni tok

Sredi prejšnjega tedna je bil važen sestanek med deželnim glavarjem Wedenigom in predsednikom koroške Trgovske in obrtne zbornice dipl. ing. Pfrimerjem. Glavni predmet razgovorov je bil razvoj cen električnemu toku. V tej zvezi je dipl. ing. Pfrimer nakazal na posebno neugodni razvoj cen električnega toka KELAG-a, kateremu so, kot znano, vzrok visoke cene tujega toka. Deželni glavar Wedenig kot tudi predsednik dipl. ing. Pfrimer sta soglasnega mnenja, da je možna izravnavna cene elektr. toku na Koroškem z onimi v sosednih deželah le pod pogojem, če bodo znižane cene tujemu toku, ki ga Koroška mora „uvažati“ od drugih električnih družb.

V teku nadaljnjega razgovora so bile obravnavane razne možnosti, kako doseči izenačenje cen električnemu toku na Koroškem, da ne bo višji kot v sosednih deželah. Deželni glavar je izrazil svoje zadovoljstvo, da podpira prizadevanje koroške dežele in KELAG-a za znižanje stroškov tujega toka tudi koroško gospodarstvo. Da bi bilo vprašanje stroškov tujega toka čimprej rešeno, je deželni glavar obljubil, da bo v najkrajšem času sklical vse neposredno prizadete na tozadevni razgovor. Upajmo, da bo prišlo do kake pozitivne rešitve — v korist potrošnikov, ne pa do kakega ponovnega zvišanja električnemu toku, kot nam že nekaj mesecev sem „grozijo“ razne vesti!

Pri nas na Koroškem

Srebrnomašni jubilej na Radišah

V nedeljo, 16. avgusta, nas je obiskal naš rojak č. g. Janko Lampichler, župnik v Šmarjeti v Rožu, da v rojstni vasi še enkrat daruje sv. daritev ob 25-letnici primicije med svojimi rojaki, ob navzočnosti še živih staršev, bratov in sester, saj je on najstarejši od osmih otrok Kajžnikove družine.

Lepo število vernikov domače fare se je zbralo ob določeni uri, prišli pa so tudi verniki iz Medgorij in Podgrada s svojim dušnim pastirjem, katerim je bil č. g. srebrnomašnik v težkih povojnih letih od 1946 do konca leta 1953 skrben dušni pastir.

Ob slavlolu pred cerkvijo so jubilan-ta s pesmijo pozdravili najprej domači pevci, nato so ga z deklamacijo pozdravile tri male nečakinje, od katerih sta bili dve prvoobhajanki. Pred 25 leti pa je mati teh dveh nečakinj sprejela kot nevestica pri primiciji (6-letna Leni) iz njegovih rok prvo sv. obhajilo.

Potem je domači župnik č. g. Ludvik Jank kot že novomašnika nagovoril in potem orisal potek primicije pred 25 leti, saj je naš slavljenec pel svojo prvo sv. mašo en mesec pred izbruhom druge svetovne vojne. Nato so sledile deklamacije in pozdrav zastopnika občine in še pesem mešanega zbora: »Srebrni sij obdal je tvoj oltar...« Pretresljivo se je v tej pesmi glasil solo spev, ki ga je pel slavljenčev brat: »... a sam kot žrtev za svet si mrtev.«

Ob pokanju topičev in zvonjenjem smo šli v cerkev, kjer je srebrnomašnik daroval slovesno zahvalno sv. daritev. Med sv. mašo je č. g. Anton Cvetko, dušni pastir v Medgorjah in Podgradu, pretresljivo govoril o duhovniški službi in duhovniškem poklicu, o vzvišeni službi srednika med Bogom in človekom.

Po končani sv. maši in zahvalni pesmi je spregovoril besede zahvale in prošnje na navzoče, iste besede, kot jih je pred 25 leti, da bi ostali zvesti svetim in svetlim idealom, ki so si jih zastavili takrat, četudi so morali zanje prestat težke dneve.

Tudi slavljenec je moral prvo obletnico nove maše obhajati med štirimi stenami gestapovske ječe in potem oditi na Zgor-nje Koroško, kjer ga je za Veliko noč 1941 zopet zaklenila v celico ječe tuja oblast. Tudi Kajžnikovega so že štirinajst dni po primiciji odgnali v ječo. V hudi zimi leta 1945 pa so zaprli očeta, mater in sestro in jih pretepali v ječi v Celovcu. Zlasti je bilo to hudo za bolešno mater.

Pri bratu Andreju, krojaškem mojstru na Radišah, so svojci pripravili gostijo za bližnje sorodnike in pevce. Ob pesmi in spominih na težke dni je mineval lepi popoldan. Zaključili so ga z večerno pobožnostjo ter obiskom groba župnika Franca Holecga, ki je pred 38 leti poslal nadarjenega, a slabotnega Kajžnikovega Hanzija študirat in ga je tudi gmotno podpiral. Ta fantek je bil vreden podpore, saj se je izkazal že v študiju kot odličnjak in se uveljavil v življenju, kot je tudi izpovedal njegov sošolec č. g. Arnulf Memmer, tudi jubilan na tej proslavi.

Nasemu dragemu rojaku v sosednji Šmarjeti, od koder slišimo vsak dan zvonove, še mnogo blagoslovljenih let!

Srebrnomašniku

Srebrn je glas zvoná,
ki k slavnosti pozvanja,
srebrno jutro, soj neba
ki praznik nam naznanja.

Saj praznik je srebrne maše;
raduje se ga selo naše
in tebi, naše gore sin,
srebrni spev naj bo v spomin!

Srebrnomašnik, naj pozdrav
doni ti iz vasic, iz src, domov!
Bog daj ti blagoslov z višav,
da speš do blaženih vrhov.

Srebrni venec pozlati
naj čas bodoči, del bogat,
da nekda v soncu zablesti
v vrhovih, po vseh žrtvah — zlat!

Poklanjam č. g. Lampichlerju za srebrni jubilej. Milka Hartman

Pevski koncert v Ločah ob Baškem jezeru

V poletnih mesecih so Loče ob Baškem jezeru polne letoviščarjev, največ iz Nemčije. Tamošnji tujsko-prometni urad se trudi, da bi svojim gostom čimbolj olepšal bivanje v občini. Iz tega namena so lanske leto postavili sredi Loč lepo urejen Kulturni dom z veliko dvorano. Skozi leto bi naj tukaj prirejali kulturne in zabavne prireditve, kar so letos že v lepem obsegu tudi izvedli.

V tem okviru so bili povabljeni tudi Rožanski fantje, da v občinskem domu gostujejo s svojim pevsko-godalnim koncertom. Določeno je bilo, da bi naj bil koncert v nedeljo, 30. avgusta, ko je še precej gostov na letovišču. In res je do tega prišlo, kar moremo z velikim zadovoljstvom ugotavljati. Doslej smo imeli svoje prireditve v zasilni dvorani pri gostilni Pušnik, zdaj pa so nam odprta tudi vrata v tako lepo urejeno dvorano Kulturnega doma.

Kljub slabemu vremenu, kar nas je že navdajalo s strahom, da bo dvorana prazna, smo se podali proti Kulturnemu domu, pa — hvala Bogu — je tam že bilo polno avtomobilov. Ko pa hočemo kupiti vstopnico, pa nam povedo, da jih že primanjkuje, kar pomeni, da je dvorana že zasedena. Zares lepo spričevalo za loške domačine, okoličane, zlasti pa za goste, saj jih je bilo skoraj polovica. Prireditve se je začela z majhno zamudo.

Nastopajoči ansambel je bil tokrat zelo številan. Moški zbor Rožanskih fantov se je zadnje čase skoraj podvojil in šteje okrog 70 pevcev. Poleg tega pa so nastopali še sveško-šentjanški tamburaši in folklorna rajalna skupina iz Sel.

Celoten program je bil tako pripravljen, da bi zlasti tujci-gostje mogli spoznati kulturno delo koroških Slovencev. Da približa našo pesem, godbo in rajanje

tem gostom, da bi lažje spoznali lepoto in bogastvo naše kulturne tradicije in sedanjosti, je bila naloga prof. Franca Inzka, ki je imel besedo povezave. Pri tem je poudaril važno misel, da mora kultura ljudi raznih narodnosti, miselnosti in verovanja čimbolj zblíževati in združevati v eno božjo družino in temu naj nekoliko služi tudi ta kulturni večer v Ločah.

Uvodoma so zaigrali tamburaši tri komade, kar so zlasti tuji gostje z velikim zanimanjem sprejeli. Saj je tamburica izrazito slovanski instrument in zato na severu malo poznan. Dovršenemu podajanju je sledila pohvala igralcem in dirigentu H. Gabrielu. Še večje zanimanje pa je vzbudila folklorna skupina Selanov, ki so brezhibno izvajali narodne ples, ki so ponazarjali stare običaje in opravila, ki so bila nekoč pri naših prednikih v navadi. Kot tretja skupina pa je nastopil moški zbor Rožanskih fantov, tokrat pod vodstvom domačina Simeja Triesnig, ki je prav dobro obvladal mogočen zbor. Krepko in prijetno je donela v tej akustični dvorani umetna in narodna pesem, katera je bila deležna hvalečnega aplavza še in še.

Po kratkem odmoru je vsaka skupina še enkrat nastopila, za zaključek pa so Selani v gibčnem raju pokazali, da nas mora vse združevati lepa pesem, iskrena ljubezen in resnično razumevanje, ko so ob vrisku in nasmehu izvajali »Mi se imamo vsi radi...«

Kakor je bilo slišati iz pohvalnih izjav gostov-tujcev, je koncert dosegel svoj namen, čeprav je bil to šele prvi poizkus. Tokratni uspeh bo naši nastopajoči mladini gotovo dal pogum, da bodo v tem smislu tudi v bodoče še kaj več doprinesli.

Po končani prireditvi so šli gostje na svoje domove, mladina pa je bila povab-

Tiskarski krst v Mohorjevi tiskarni

Pretekli petek, dne 28. avgusta, smo imeli tudi letos v Mohorjevi tiskarni v Celovcu še skoraj tradicionalni tiskarski krst. Štiri leta vajeniške dobe za tiskarja so potekla Hanzeju Isoppu, pd. Lebnovemu Hanzeju iz Gorinčič pri St. Jakobu v Rožu.

Sodelavci v tiskarni so po starem običaju Hanzeju okrog kadi na dvorišču Mohorjevega doma postavili cvetja in zelenja, pa še napis nad kado, ki je že od daleč naznanjal novico o veselem dogodku.

Po končanem delu so se zbrali vsi delavci in uslužbenci Družbe sv. Mohorja v Celovcu, da bi kot priče povzdignili in povečali slovesnost tiskarskega krsta. Po junaško prestanem trikratnem „stiku“ z vodo, je strojni mojster g. Avgust Blažej, ki je tudi ta dan ravno praznoval svoj god — mlademu pomočniku Hanzeju izročil posebno pismo s pečatom, v katerem stoji slovesno potrjeno, da je prestal vajeniško dobo in postal tiskar.

Svojim prijateljem se je Hanzej Isopp zahvalil za dar, ki so mu ga izročili ob tej priliki, s tem, da jih je povabil na svoj dom, kjer so njegovi starši v veseli domači družbi vse prijetno pogostili.

Mlademu tiskarju želimo tudi v našem listu obilo delovnih uspehov in veselja pri njegovem zanimivem in odgovornem delu!

TRETJEREDNI SHOD NA ZIH POLJAH

V nedeljo, dne 13. septembra bo na Zihpoljah letni shod Tretjega reda. Dopoldne svete maše, zadnja za tretjerednike, ob njih pa bo v župnišču izvincerkveni shod. Tretjeredniki prav lepo vabljeni!

PODGORJE

(Romanje na Brezje)

Ker večkrat beremo v »Kroniki« o romanjih, naj se tudi mi enkrat oglasimo. Romali smo iz Podgorij in St. Jakoba dne 22. — 23. avgusta po Sloveniji. Kakor je bilo napovedano, smo točno ob 4. uri zjutraj z omnibusom odpotovali; bilo nas je 33 romarjev.

Za začetek romanja smo se priporočili Podgorski Mariji za varstvo z molitvijo Angel Gospodov in drugimi molitvami ter nabožnimi pesmimi. Ob meji na Ljubelju nam je obmejna straža hitro pregledala dokumente, nakar smo se peljali po dolini proti Tržiču in Brezjam. To je bil naš prvi cilj. Tu smo se udeležili dveh sv. maš in skoraj vsi prejeli sv. zakramente. Od Brezjanske Marije smo se poslovili s pesmijo ter se odpeljali na Bled. Tukaj imajo zelo lepo cerkev, pa tudi naravnih lepot se nismo mogli nagle dati.

Po kratkem odmoru smo pot nadaljevali preko čudovitega Vršiča, kjer smo imeli kosilo, v Soško dolino mimo Kobarida, Gregorčičeve ožje domovine, in Kanala ter dospeli do Nove Gorice. V Park-hotelu smo prenočevali. Če tisti večer smo šli na Sveto goro, a na poti nas je dobil dež. Toda vse žrtve smo rado-voljno darovali Svetogorski Mariji v za-doščenje in priprošnjo, da bi čuvala nas in naše ljudstvo. Tukaj je čudovito lepa cerkev in zato ni čudno, da prihajajo verni Slovenci tako radi v to Marijino svetišče.

V nedeljo zjutraj smo po sveti maši zopet nadaljevali pot preko Vipavske doline proti Postojni, kjer smo si ogledali svetovno znano Postojnsko jamo. Človek tukaj kar strmi, ko gleda te lepote božjega stvarstva. Pa morali smo iti naprej ter si še ogledali belo Ljubljano in med potjo še druge lepe cerkve. V Kranju pa smo obiskali tudi mammo nam tako poznega gospoda Česna, ki so bili toliko let v St. Jakobu. Precej pozno smo prekor-račili mejo nad Železno Kaplo in srečno dospeli zopet v našo ljubljeno domovino. Bili smo vsi zadovoljni z lepim romanjem, za kar se moramo zahvaliti g. Viktorju Antoniču, ki je vodil romanje, in g. Marku Agadu, ki je znal tako skrbno organizirati to romanje.

Ljena k Pušniku, kjer je bila pripravljena skromna večerja. Tudi tam je še zadonela pesem, ki pa je bila posvečena našemu požrtvovalnemu pevovodji Hanzeju Gabrielu, ki nas baje namerava za nekaj časa zapustiti in nadaljevati glasbeno šolo na Dunaju. Ker verjetno pred njegovim odhodom ne bo več priložnosti, da bi se mu — vsi skupaj zbrani — zahvalili in mu izrazili naše najboljše želje k uspehu na Dunaju, smo to opravili ob tej priliki.

OBČINA PLIBERK - BLEIBURG VABI, DA OBIŠČETE

Pliberški sejem

5. — 7. septembra 1964

TELEVIZIJSKE IN RADIJSKE
APARATE, ELEKTROPOTREBŠČINE

Vam ugodno nudi

Ludwig Humitsch

BLEIBURG — PLIBERK

Kumeschgasse 6, tel. 04235 — 337

IZVRŠIM TUDI VSA POPRAVILA!

Obiščite razstavo

o GOSPODARSTVU
GOSPODINJSTVU
IN TEHNIKI

NA PLIBERŠKEM SEJMU

pri domači tvrdki

**Johan
Lamšek**

ST. LIPS (TIHOJA 2),

pošta DOBRLA VES, Koroška

*Kupujte pri tuzdkih, ki
oglašujejo v našem listu!*

Električne napeljave, hišne instalacije, stre-
lovode, popravila in navijanje motorjev vam
oskrbi najboljše in najceneje

Elektro-trgovina

HOLLAUF

Pliberk - Bleiburg

Kadar pridemo v PLIBERK, si oglejmo
MIZARSTVO

Hermana Kuscheja

SPALNICE — KUHINJSKE KREDENCE
Izvršuje vse po naročilu. Vse strokovne
nasvete daje brezplačno. Ugodna plačila.

BLEIBURG — PLIBERK, Koschatstr. 1

Vse poljedelske stroje,
vse za gospodinjstvo
ugodno in na obroke
Vam nudi tvrdka

HANS WERNIG

Klagenfurt, Paulitschgasse (Prosenhof)

Vsak obiskovalec
Pliberškega sejma
bo pil
Schloßbräu
pivo!

KADAR POTUJEMO, OBIŠČIMO

gostilno Jamnig

V GONOVECAH PRI PLIBERKU

TUJSKE SOBE

DOBRA KUHINJA

VELIKA IZBIRA DOBRIH PIJAC

CENE SOLIDNE!

(BENCINSKA ČRPALKA)

STAVBENO IN POHISTVENO MIZARSTVO

Jožef Vogel

DVOR PRI ŠMIHELU — PLIBERK

izdeluje vsakovrstne kuhinjske in sobne
opreme kot tudi okvire za okna in vrata

DOBRA IZDELAVA — ZMERNE CENE!

Telefon 04235 — 37108

Brata OPETNIK PLIBERK

Krojač

Velika zaloga najfinejšega blaga.
— Krojaštvo za moške in ženske
obleke. BOGATA IZBIRA.

Čevljar

Velika zaloga trpežnih in luksuznih čevljev
po zelo ugodnih cenah. — Solidna in
hitra popravila. — Obiščite mojo stojnico
na Pliberškem sejmu!

● Obiščite nas na Pliberškem sejmu ●

Trgovina Kraut PLIBERK

Naše posebne ponudbe ob Pliberškem sejmu: Poceni dnevi od 5.—8. sept. 1964

MIKADO RIO KAVA ½ kg vrečka	21.—	SPRAY za lase, znamk Taft, Binafix, Last Word, norm. škrop. stekl.	22.—
KANADSKE SARDINE v olju 4 doze	10.—	BRITVICE ZA BRITJE znamk Rotbart, Aufbau, Luxor, 10 komadov	5.20
BENDORP COKOLADA 3 kosi	9.50	DAMSKÉ NOGAVICE IZ PERLONA brez šiva, brez napake	8.50
AMERISKI ZVEČILNI GUMI 7 kosov	3.—	DAMSKÉ NOGAVICE IZ PERLONA s trdimi zankami	12.50
DEZNI PLAŠČI IZ PERLONA ženski in moški	195.—	DAMSKÉ RAZTEGLJIVE NOGAVICE brez šiva, v škatlji	13.50
DAMSKA KRILA Z GUBAMI iz terilena	149.—	MOŠKE SRAJCE iz perlona ali poplina	85.—
Elektr. BLAZINE ZA OGREVANJE POSTELJ	95.—	SOLSKÉ TORBE iz usnja	59.50
JEDILNI PRIBOR, nerjaveč, 4-delni: nož, vilice, žlica, kavna žlička	23.50	GUMIJASTE ROKAVICE „Rutschnie“	12.50

Na sejmu nimamo stojnice!

Na sejmsko nedeljo ves dan odprto!

Trgovina z mešanim blagom in teksti-
lijami z bogato izbiro — Zmerne cene

KUŠEJ TEREZIJA — FRANC

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

Strokovna trgovina za dežna oblačila

Balon-Popeline, loden-plašče za moške, dame in
otroke v veliki izbiri Vam nudi

Val. Tarmann

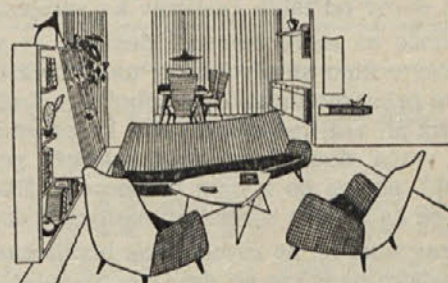
Klagenfurt, Völkermarkter Straße 16

Fritz Fantoni

KAMNOSEK

Najbolj znano kamnoseško podjetje v
Pliberku in s podružnico v Velikovecu

Telefon 238

Priporoča se stavbeno in pohištveno
mizarstvo

J. LEITGE

ŠMIHEL PRI PLIBERKU

Izredna kvaliteta! — Cene zmerne!

Obiščite ob Pliberškem sejmu
URARSKEGA MOJSTRA

**Fritz
Nedwed**

Pliberk — Bleiburg
Telefon 227

Ure vseh vrst; zlati, srebrni in umetni
okraski; vsakovrstni optični predmeti; foto-po-
trebščine. Dobavitelj očal bolniškim blagajnam

Obiščite ob času PLIBERŠKEGA SEJMA tudi
priljubljeno izletno točko

Petzenkönig

(Fam. NEUBERSCH)

GOSTILNA in TUJSKE SOBE

FEISTRITZ — BISTRICA pri Pliberku
Telefon 04235 — 287

KLJUČAVNIČARSTVO

BENCINSKA ČRPALKA

POLJEDELSKI STROJI —

PRODAJA IN POPRAVLJA

KARL

KOTSCHNIG

St. Mihael bei Bleiburg

Šmihel pri Pliberku

Telefon 34-1-01

Dekle — gospodična ...

Annamarija je že cela gospodična. No — in tega se deklica tudi dobro zaveda. Oblači se po najnovejši modi, pričesko ima vsak teden drugo, pa tudi lepote se rada. In njena mati, kako je ponosna na svojo hčerko, saj ve, da jo bo prej ali slej oddala. Prav zadnjič ji je rekla: „Veš, Annamarija, sedaj si pa že dovolj stara in si lahko poiščeš kakšnega resnega fanta. Milan bi bil kot nalašč zate: lep je, avto vozi in tudi dobro zasluži. Kako pogledujejo dekleta za njim!“

Vendar Annamarija še ni navdušena za zakonski jarem. Rada pogleda na levo in desno, ker ve, da se moški močno zanimajo zanjo. Danes gre z Milanom v kino, jutri z Markom na ples itd., kajti deklica ljubi spremembo. In kadar se pozno v noč vrne domov, tedaj pripoveduje mami, kako se je zabavala in kako so ji gospodje dvorili. Seveda ponosna mamica uživa nad takim pripovedovanjem, češ naj ima otrok od življenja več, kot je imela ona.

Mož sicer pogosto pravi ženi, da pusti Annamariji preveč svobode, a kaj pomaga, ko ga pa ne posluša. Pa tudi hčerka se ne zmeni dosti za očetove opomine. Saj ga pogosto zavrne: „Veš, očka, ti si še starokopiten!“

Sodobna Annamarija — zares otrok časa, ki ima to nesrečo, da ima tako lahkomišno mater. Postala je otrok ulice in javnih lokalom — kina in plesišč. Vse vezi z družino je pretrgala in vse, kar je nekdaj veljalo za častno in primerno, ji je postalo starokopitno ...

Saj tudi ni pokvarjena ali zlobna; le miselnost ulice jo je prevzela in dom ji ni dal prave vzgoje ...

Toda tudi za take mlade gospodične veljajo pravila dostojnosti in resne poštenosti. Res se je marsikaj spremenilo tekom let, vendar še nismo tako daleč napredovali oziroma nazadovani, da bi mlada gospodična delala vse, kar se ji zljubi.

Da bo mlada gospodična uživala ugled, je vendar potrebno, da upošteva vsaj sledeča pravila dostojnosti in primernosti, ki so še vedno sodobna:

Nikar ne postani „metulj ali enodnevniča“, ki se obesi na vsakega moškega; zato tudi darov od takih častilcev ne sprejemaj.

Nihče ne more zameriti dekletu, če gre zvečer v kino ali gledališče; toda izbrati si mora primerno družbo — najboljšo v družbi deklet ali vsaj mešana družba. Če pa se sama vrača domov, pa se ji pridruži znan moški, naj ne bo z njim predomača. Nikakor pa ga ne sme spremljati na njegov dom.

Prav tako ne bo resno dekle hodila sama z moškim na izlete ali daljša potovanja; saj bi moški sam lahko začel dvomiti o njenem poštenju.

Dekle, — četudi si postala gospodična, imej v časti svojo mladost in svoje dobro ime!

ZA MLADINO IN PROSVETO

Z vajo postanem mojster

O velikem grškem govorniku Demostenu je znano, da je v svojih mladih letih bil zelo nagnjen k jecljanju. Bajga je takrat nekdo vprašal, kaj bi rad postal. On je odgovoril: „Velik govornik!“ Seveda se mu je le-ta na ves glas smejal in mu rekel: „Kaj, ti s tvojim okornim jezikom in tvojim jecljanjem bi rad postal velik govornik?“

Tedaj pa se je mladi Demosten ujezil in rekel sam pri sebi: „Torej naj moje telo odloča o mojem poklicu in ne jaz? Nalašč ne!“ Podal se je k morju in je delal vaje tako, da je prevpil šumenje morskih valov. Tako je uveljavil svojo voljo in končno ukrotil tudi svoje telo ter odpravil nevarno telesno napako. Prav ta napaka mu je pomagala, da je postal tako velik govornik; v njem je namreč vzbudila silno voljo in neugnano energijo, ki ga je pozneje vodila do silnih uspehov.

Vse je odvisno od tega, če ob upiranju naše narave dovolj odločno rečemo: „Sedaj

pa nalašč ne!“ In takrat lahko postane celo junak v obvladanju samega sebe; doseže lahko celo več kot oni, katerim njih narava ne dela nikakih težav. V čuječnosti in neprestanem prizadevanju za zmago postane njegov duh krepak in odločen; zato dobi dostikrat v nagrado še drugo plačilo, katerega niti pričakoval ni.

Pravtako kroži o nekem cesarju zgodba, ki je v marsičem poučna. Nekoliko je bil ohromel na levi roki in zato se je po pravici bal, da ne bo dober jezdec. Da namreč uženeš konja, je že treba vseh udov. Tudi ta je rekel sam pri sebi: „Sedaj pa nalašč!“ Še enkrat bolj se je potrudil in zbral vso voljo, da bi odpravil to telesno napako in zares je postal eden najboljših jezdecov armade. Sedel je na konju z lahkoto in gotovostjo, ki je marsikdo ne doseže, četudi ima zdrave ude. Zakaj ne? — Ker duh in volja šele z odporom telesa, katerega je treba v vztrajnem boju ukrotiti, postaneta močna in sposobna za velika dela.

Kvartet Beatles — bogati ščurki

Samo eno leto še morajo nastopati in življenje v razkošju jim je zagotovljeno. Še pred nekaj leti nepoznani, so postali idol mladine sveta. Čim se pokažejo na odru, padajo dekleta v nezavest. Ko pa začno izvajati svoje skladbe (če se sploh morejo imenovati tako), postane koncertna dvorana prava norišnica: vse vpije, pleše, divja.

Kvartet Beatles sestavljajo štirje fantje iz Liverpoola, obmorskega mesta, kjer je življenje mnogih zelo trdo. Ni redkost, da otroci rastejo v kletnih stanovanjih in si morajo že zgodaj sami iskati zaslužka. V nočnih lokalih strečejo, največkrat pa v malih skupinah prepevajo in igrajo šlagerje.

Iz take majhne skupine je nastal tudi danes svetovno znani kvartet Beatles. Saj niti sami ne vedo v čem je njihov uspeh. Njihova glasba je čisto enostavna podobna rock'n'rollu, samo da je vsa prežeta s silnim ritmom. Že sestava kvarteta, način podajanja in ves njihov pojav je nekaj nevsakdanjega. Tudi njihove frizure — ali boljše rečeno ne-frizure — so nekaj posebnega. Lase si pustijo divje rasti, da zgledajo kot ogabni ščurki — Beattles.

V začetku so se resni ljudje temu po-

javi smejali; danes se mu ne smejejo več. »Prekleti kvartet«, kot ga nekateri imenujejo, napravi več škode kot kaka nevihta. Ko so prišli v Avstralijo, je bilo v Melbournu na stotine mrtvih. Fantje in dekleta so kar padala v nezavest, slišati je bilo skoro nečloveške krike sredi histeričnih prizorov. Razbijali so šipe, preobračali avtomobile.

Tudi časopisje je podleglo tej histeriji. Ti pripovedujejo, kako »štirje ščurki« živijo, kako se oblačijo, kaj jedo, kakšne avtomobile imajo, in vse to do najmanjših podrobnosti. In cela gora pisem prihaja iz vseh delov sveta na en sam naslov: »Beatles« — London.

Kvartet Beatles je že gostoval v vseh delih sveta, celo v Sovjetsko zvezo so bili povabljeni. Imajo svojega posredovalca, ki potuje po svetu in sklepa pogodbe. Pred leti so za nastop prejeli komaj dobrih 300 nemških mark, danes pa ni redkost, da zaslužijo z enim nastopom do 300.000 šilingov.

Popevke Beatles-kvarteta so tudi posneli na plošče in jih je do sedaj okrog 50 v razprodaji. Popevke in kompozicije kar sami sestavljajo, vse to pa pripomore, da so »štirje ščurki« postali najbogatejši pevci današnjega časa.

Dragi moj oče! V prvih mojih vrsticah Vas prisrčno lepo pozdravim, kakor tudi brate in sestre. Leto dni se že bliža, odkar bivam vedno v bojni črti, vsak dan mi je življenje važno in drago. Veliko sem že moral prestati, in Bog ve, kaj nas še ne čaka. Upam veliko na Marijino varstvo. Mati božja me čudovito varuje. Da Marija res pomaga, to vem iz lastnih izkušenj. Ako bi ljubi Bog dal srečo, da se vrnem zdrav v svojo milo domovino, bom Marijo in sv. Jožefa častil celo svoje življenje!

Bilo je na praznik svetega Jožefa. Ta dan me je sveti Jožef obvaroval pred sovražnimi krogli. Oh, kako strašno je bilo takrat! Zima je bila strašna, dež je padal kot da se je utrgal oblak. Krogla pa so padale vmes pred nami in za nami. Mene, hvala Bogu, ni nobena zadela. Pa še ni bilo dosti teh grozovitosti. Okoli 3. ure popoldne se je zaslísal iz doline strašen krik. Hura, hura! Dobro opazujem in čakam, kaj pride. Nato ukažem svojemu švarmu, da naj dobro pazijo. Kar naenkrat se usuje veliko število Rusov, ki so kričali hura, hura! Pred njimi je marširala četa brez pušk; ti so strašno vpili, mi nismo na nje nič streljali. Za njimi jih pa pride še več, ki so pa imeli vsi puške. Ukazano nam je bilo, da naj streljamo. Dobro smo streljali, mislim, da ni bil noben strel zastoj. Udati se pa niso hoteli. Kar naenkrat se oglasi naša strojna puška. Šele tedaj so spoznali Rusi, da se morajo vdati. Radi bi bili bežali nazaj, pa je bilo že prepozno. Ko je boj pojenjal, so odgnali ujetje Ruse naprej. Bilo jih je veliko število, samo ranjenih je bilo 700. Za mrtve ne vem,

Otroški
kotiček

Babica pripoveduje

Zima je. Zunaj naletava sneg. Babica sedi pri peči. Jozej in Anica sta pri njej. Poslušata pravljico.

Otroka sta slišala pravljico o beli kači.

„Babica, prosiva še eno.“

„No dobro,“ pravi babica, „o ovcah vama povem, ki so šle preko potoka.“

In babica pripoveduje:

„Pastirček je pasel ovce. Zvečer jih je gnil domov. Silno veliko jih je imel. Na poti pridejo do potoka. Voda je globoka in deroča. Čez potok drži samo ozka brv. Le po ena ovca more na ono stran. Ovac je pa veliko. Pastirček jih šteje. Zato moramo počakati, da pridejo vse onstran vode. Potem bomo šele izvedeli, koliko jih je bilo ...“

Babica utihne. Jozej in Anica jo gledata.

„Prosva babica, pripovedujte dalje!“

„Čakajta, da pridejo vse ovce preko potoka,“ pravi babica.

„Jo, to bo dolgo trajalo!“

„Seveda, do jutri zjutraj,“ jima odgovori babica. „Zato kar lepo pojdita spat!“

Po „Naši prvi knjigi“

Iz filmskega sveta

POD SVOBODNIM SONCEM V FILMU

● Finžgarjevo povest „Pod svobodnim soncem“ bodo filimali. Že pred leti so začeli v Ljubljani o tem razpravljati, pa so se ustrašili ovir in tehničnih težav. Sedaj pa je ljubljansko filmsko podjetje odkupilo pravico za snemanje povesti. Strokovnjaki izjavljajo, da se zavedajo težav, zato bodo skrbno pripravili scenarij. Pozimi 1965/1966 bodo začeli s prvimi snemanji, ki jih nameravajo zaključiti do konca leta 1966. Prepričani so tudi, da jim bo treba iskati tujih režiserjev in igrancev. Delo bo zajelo tolikšen obseg, da tisti čas ne bodo v Sloveniji izdelavali nobenega filma. Trenutno presojajo, ali naj bo dolžina filma dve ali tri ure.

Slovenski film nagrajen

Slovenski mladinski film »Srečno, Kekce« je dobil na mednarodnem festivalu mladinskih in dokumentarnih filmov v Benetkah tretjo nagrado v svoji kategoriji. Prvo absolutno nagrado med dokumentarnimi filmi pa je dobil jugoslovanski film o potresu v Skopju.

Pismo Orla

Jožef Razdrh, posestnik iz Dobrniča in podnačelnik odnotnega Orla, sedaj vojak 7. lovskega bataljona, je pisal svojemu prijatelju s severnega bojišča sledeče:

Sedaj imam konja, na katerem nosim našim fantom v bojno črto menažo, komis, špeh, sir, cvibak, perilo in sploh vse, kar dobimo. Dostikrat jim donesem tudi vina in ruma. Zanjega ne smemo piti samega, temveč skuhamo čaj. Vina dobi vsak mož na dan pol litra. Včasih malo počakam, da se malo pokrepčajo ter postanejo tako zgovorni in korajžni, da bi takoj urezali eno prav kranjsko pesem, ako ne bi bili tako blizu sovražnika in s tem izdali svojih pozicij. Vidi, da Kranjca ne vidiš nikoli žalostnega. Ker so naše pozicije oddaljene od sovražnika komaj 1000 korakov, moram nositi vse take reči le ponoči. Tako sem tovoril in še tovorim ter bom še, ako me Rusi ne poberejo na muho.

Moram Ti omeniti, kako sem preživel velikonočno praznike. Na veliko soboto zvečer tovorim vino našim fantom, ki so že od (Dalje na 10. strani)

Z gališke fronte

SO PISALI O PRVI SVETOVNI VOJNI

Kaj pa v cerkvi? Božji grob je bil res fino okrašen. Gorelo je precejšnje število sveč in lampic. Tako se mi je dopadlo, da sem prav težko zapustil svetišče. A ura je bila pol osmih in tedaj je bilo treba odriniti. Kako pa se tu vodi vstajenje? Stal sem tik božjega groba. Ko je bilo že vse urejeno in pripravljeno za procesijo, sem nestrpnost pričakoval, kdaj bodo zapeli: „Zveličar naš je vstal iz groba“, toda zastoj. Procesija se je pričela. Duhovnik je nosil sv. Rešnje Telo, neki stari možicelj pa alelujo (vstalega Kristusa), in tako smo šli trikrat okoli cerkve. Ampak to je pa imenitno in krasno, ker imajo v procesiji toliko zastav in bander. Tolično, bi dejal, jih ni bilo, kot v Ljubljani na katoliškem shodu, ampak bilo jih je pa veliko. Ljudstvo pa gre s prižganimi svečami, katere po končani procesiji puste v cerkvi.

Zanimalo Te bo, kakšno imajo nebo. Najlažje Ti dopovem, če si misliš ruho, obešeno na štiri kole. Sicer pa je nebo precej čedno. Kaj pa razne družbe in društva? Vsaka družba ima velik, krasen kip (svojega zaščitnika), katere neso za procesijo, in sicer stoji kip na nosilnicah, katere nosijo štiri osebe. Tudi kipov je bilo skoro toliko po številu kot bander. Samo nečesa sem pogrešal — in česa? Zvonjenja. Kako krasno

so doma peli zvonovi, ko se je pomikala procesija iz cerkve, tu pa, žalibog, nikakega zvonjenja ni bilo čuti. Le vojaška godba je nekoliko igrala.

Na Veliko noč smo imeli skupno sveto mašo na prostem ob 9. uri. Pridiga je bila v nemškem in češkem jeziku. V ponedeljek sem šel zopet v B., kjer sem bil lahko pri sveti maši. Bil sem celo pri štirih svetih mašah, kar se še ni zgodilo, odkar sem na bojnem polju. Opravi sem ta dan tudi velikonočno spoved.

Še nekaj zanimivega. To se je zgodilo popoldne. Po menaži se malo usedom pred hišo na sonce. A kar naenkrat je okrog mene vse polno otrok. Bilo jih ni manj kot 15. Bili so fantički do 14 let stari. Zbero se in začno vojno, kakor so popreje vojake videli. Razdelijo se tako, da so na eni strani Rusi, na drugi naši. En čas se dajejo v jarkih kakor pravi vojaki, potem pa naskočijo. (Seveda tepejo se po otroško). Oni, ki je Rus, se nima prav nič smejati, ker ga hitro naši zbijajo po tleh. Ko se Rusi spuste v beg, takrat se šele vidi, kako so otroci urni. In res — Rusi so stekli, naši za njimi in med potjo si vsak nabere kamenja, ki frči za sovražnikom, da je groza. Vse kriči: „Moskálá zabič (ubitil)“ Rus pa beži ... Potem je bilo kmalu po vojni. Fantički so se razšli, jaz pa sem tudi počasi odšel v pekarijo, kjer sem dobil „Slovenca“ in „Glasnik“ ter sem čital.

S severnega bojišča

Podčastnik Ivan Bohič je pisal dne 27. aprila 1915 s severnega bojišča:

RAZSTAVLJAM TUDI LETOS NA PLIBERŠKEM SEJMU

Oglejte si ogromno izbiro, ki Vam jo nudi Vaš trgovec *Adolf Blažej*

Kranjski kvintet
„DOBRI ZNANCI“

Vino — kava — sendviči — pečene piške na ražnju

na Pliberškem sejmu pri **BREZNIKU**

Avtomobilska popravilnica,
vodovodna inštalacija, nadalje prodaja
motornih vozil, koles, šivalnih strojev,
sanitarne naprave pri

Hans
Visatschnig

PLIBERK - BLEIBURG

Želiš dobro jedačo ali
dobro kapljico?

To dobiš pri

Brezniku

na pliberškem sejmu —
ali pa v gostilni

Obiščite nas ob Pliberškem sejmu

Gasthof-Fleischhauerei
FRANZ SCHWARZL

BLEIBURG — PLIBERK

10.-Oktober-Straße 20, tel. 315

DOBRA JEDAČA IN PIJAČA

Josef Reiter's Erben

Žaga - trgovina z lesom - izvoz lesa

PLIBERK — BLEIBURG
Telefon 233

STAVBENO IN POHIŠTVENO MIZARSTVO

Johann Wuntschek

EINERSDORF — NONČA VES 1
Post: Bleiburg — Pliberk, tel. 263

PRIPOROČAM SE ZA VSA STAVBENA
IN POHIŠTVENA DELA

- TOČNA POSTREŽBA
- HITRA DOSTAVA

Specialna izdelava vseh vrst

GOSPODINJE, POZOR!

PFAFF-šivalni in likalni stroji
v PFAFF strokovni trgovini

MONDRE

Klagenfurt, 10.-Oktober-Str. 22
Stalna predvajanja

Vsem kmetom:

Pod najugodnejšimi pogoji Vam dostavljam vse kme-
tijske proizvode, tudi umetna gnojila in semena.

Zamenjujem moko za žito.

Fa. KARL FERRA

KMETIJSKI PROIZVODI PLIBERK-BLEIBURG PODRUŽNICA Postg. 13

VSE POLJEDELSKE STROJE

kosilnice
mlatilnice
čistilnice za žito
slamoreznice
dizel motorje
nudi najugodnejše

Max Traun

PLIBERK

KROJAŠKI MOJSTER

Jernej Friedrich

— ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

- se priporoča za izdelavo oblek
- RAZNE VRSTE BLAGA NA ZALOGI
- CENE SOLIDNE

Za vsa v gradbeno stroko spadajoča
dela se Vam priporoča

dipl. inž. Albert Glawar

gradbeni mojster

Pliberk — Bleiburg Telefon 316

Dobro znano podjetje

Štefan Potočnik

tesarski mojster

DRVEŠA VES — PLIBERK

se priporoča.

STAVBENO IN POHIŠTVENO
MIZARSTVO

Johann Drebesch

ŠMIHEL NAD PLIBERKOM

se priporoča naročnikom — Izdelava kvalitetna
— Cene zmerne

RADIO-TELEVIZIJO ugodno kupite pri

Radio

UHRMANN

KLAGENFURT (poleg kina Prechtl)

**Raiffeisenkasse
Bleiburg**

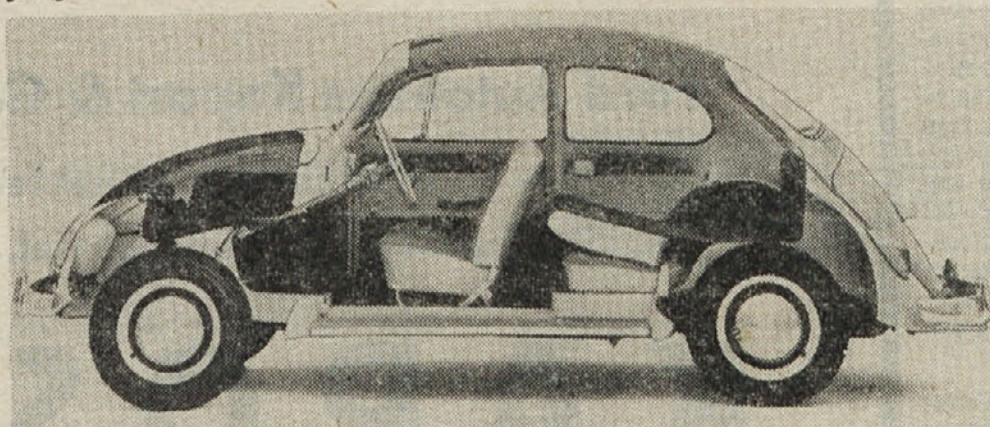
registrirana zadruga z o. j.

Menjalnica
Opravljamo vse
bančne posle

BLEIBURG
PLIBERK — TELEFON 221

- Prodaja
- Servis
- Popravila
- Nadomestni deli
in pritikline
- Izposojanje

Volkswagen das vernünftige Automobil
für kluge Rechner

VW 1200
v novi obliki

Z VW-avtom se lahko vsak postavi

VW-zastopstvo

R. KNOCH & Co.

Klagenfurt, Villacher Straße 213

Posebna razstava rabljenih vozil

Prenos bolezni po žuželkah

Med žuželkami so najnevarnejši prenašalci bolezni komarji. Pikajo samo samice, kajti samci nimajo organov za pikanje in sesanje. Ako najde samica žrtev, otipa kožo z bodicami in si poišče mesto za vbod. Kar potem sledi, lahko sami opazujemo, če se usede kaka komarjeva samica na roko. Brž ko najde prikladno mesto na koži, zabode svoje bodice v obliki sesalne cevi globoko v kožo. Krepke mišice širijo in ožijo njen požiralnik, ki učinkuje kot črpalka in polni polagoma želodček s krvjo, ki izvira iz lasastih žilic kože na roki. Predno začne samica sesati, vbrizgne v vbodeno ranico iz slinavk sok, ki vsebuje snov, ki preprečuje strjevanje krvi; kajti krvni žmukli bi takoj zamašili svetlino iz bodic zložene sesalne cevi. Vrh tega vsebuje slina teh krvosesov še snovi, ki dražijo rano vbodljaja tako, da se dotok krvi ojači in imajo krvsesi obilno krvi na razpolago. Zaradi izločenih dražil pičeno mesto zateče in srbi. Ko se je samica napila krvi, zapusti svojo žrtev. Če tako samico potem ubijemo, se začudimo veliki količini krvi, s katero smo samici postregli.

Malarija

Kakor je nam že znano, prenašajo žuželke s pikom marsikatero bolezen z visokimi temperaturami. V naših krajih je omembe vredna malarija, vročinska mrzlica. Malarija pomeni slab zrak, ki se nahaja nad močvirji, kjer se najrajši zadržujejo komarji. Malarijo prenašajo komarjeve samice iz rodu „anofeles“. Ta samica lahko piči osebo, ki boleha za malarijo. S pikom vresa par kapljic krvi s povzročitelji malarije. Po kompliciranem razvoju v želodcu komarjeve samice prispejo povzročitelji končno v žlezo slinavko samice. Od tod jih prenese samica s pikom na zdravega človeka. Ti zajedavci se vnezdijo nato v človeškem organizmu v rdečih krvnih telescih, kjer se

kaj hitro množijo. Po dveh ali treh dneh so ta rdeča krvna telesa že polna potomcev prvotnih povzročiteljev malarije in ta okužena krvna telesa počijo. Novo rojeni povzročitelji malarije so sedaj svobodni, zato napadejo zopet druga rdeča krvna telesa, v katerih se ponovi znova ta razvoj.

Organizem bolnika se temu pojavu vedno odzove z visoko vročino in z mrzlico. Poznajo več vrst malarij. In sicer lahko dobi bolnik vročinski napad vsak dan, vsak drugi, ali vsak četrty dan. Vrh tega obstoji še tropična malarija s skoraj trajno visoko vročino; ta vrsta je najhujša med vsemi in ima več ali manj nepravilen potek. Ker povzročitelji malarije, katere prenašajo gotove žuželke s pikom, rdeča krvna telesa množično uničujejo, postanejo bolniki-malariki sčasoma silno slabokrvni in slabotni. V južnih pokrajinah je malarija najpomembnejša, v tropskih deželah pa je sploh najnevarnejša bolezen: saj umre zaradi malarije vsako leto več milijonov bolnikov in boluje zaradi nje okrog pol milijarde ljudi.

Pegavični tifus

Druga, zelo nevarna nalezljiva bolezen, ki jo pa prenaša bela, to je oblačilna uš, je — pegavica ali pegavični tifus (Flecktypus) z visoko vročino in s kožnim izpuščajem, to je, z — za lečo velikimi pegami rjavo-rdeče barve. Od tod tudi ime: pegavica. V prvi svetovni vojni je bila pegavica izmed vseh vojnih bolezni najhujša in je pobrala največ bolnikov. V drugi vojni pa ni bila več tako strašna zaradi uspešnih ukrepov proti ušivosti in ušem, ki to bolezen prenašajo. Bolezen je zato udomaćena (endemična) povsod, kjer je ušivost razpasena. Po podatkih ruskega zdravnika Terasoviča je zbolelo v Rusiji v letih 1918 do 1922 nekako 30 milijonov ljudi za pegavico, od katerih je umrlo več milijonov.

Razburjenje zaradi ameriške govedine

Lani so se v Združenih državah hudo razburjali, ker je izvoznikom zaklane perutnine, to je predvsem piščancev za cvrtje, Evropska gospodarska skupnost „nagajala“; evropske dežele, predvsem Zahodna Nemčija, članice mednarodne gospodarske organizacije Evropske gospodarske skupnosti, so namreč ovirale z velikimi carinami ameriški izvoz perutnine, da bi varovale koristi svojega kmetijstva. Zdaj pa se širi razburjenje zaradi ameriške govedine.

Preplah je nastal najprej v deželah, ki same izvažajo govedino ali živino, ko je kmetijski minister ZDA izjavil, da bo ameriška vlada pospeševala izvoz govedine v gospodarsko manj razvite države. To pa pomeni, da bo pošiljala na svetovni trg govedino vsaj tako poceni kakor izvozniki iz tistih dežel, ki so odločali doslej. Toda že doslej se je pokazalo, da gre kar za „umazano konkurenco“. V nevarnosti so koristi tistih dežel, ki so doslej imele največ dohodkov od izvoza mesa. To je seveda predvsem Argentina. Toda tu so še druge dežele, ki so zelo prizadete, n. pr. Urugvaj, Avstralija in Nova Zelandija. Urugvaj je celo predlagal, naj bi se zastopniki dežel, ki izvažajo govedino, sestali in nekaj sklenili proti ameriški konkurenci.

Rejski stroški v Združenih ameriških državah nikakor niso majhni; ZDA bi ne mogle tekmovali na svetovnem trgu s svojo govedino, če bi živinorejcev ali izvoznikov ne podprli z velikimi premijami. Na svetovnem trgu ali v Londonu, kjer je odločilna blagovna borza tudi za govedino, zdaj stane tona zmrznjenega mesa 600 dolarjev. Po tej ceni ameriški živinorejci ne morejo pošiljati mesa na zunanji trg. Toda če je vlada pripravljena prispevati za vsako tona kakšnih 150 dolarjev, Amerika lahko poplavi svetovni trg s svojo govedino. Tako bi izpodrinila dosedanje izvoznike. Menijo, da bo Amerika izvažala največ govedine v Čile in Izrael.

Združene ameriške države so se začele uveljavljati kot izvoznik govedine prav tedaj, ko je bila argentinska govedoreja v hudi stiski. Predlanskim in deloma tudi lani je bila v Argentini izredno huda suša, tako da pridelka krme skorajda ni bilo. Zato so na debelo kdali govedo. Sprva so skušali seveda izvoziti toliko več govedine, potem jim je pa začelo mesa primanjkovati na domačem trgu, kar se zdi skoraj neverjetno, če vemo, da ima Argentina največ goveje živine. Tako so imeli leta 1957 okrog 44 milijonov govedi. Lani so našli 37.400.000

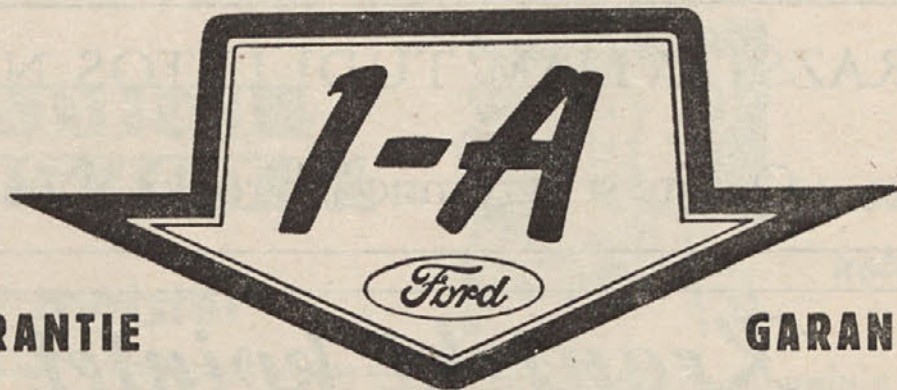
živali, kar pomeni, da so zaradi suše poklali nad 6 milijonov govedi. To pa je na argentinsko gospodarstvo vplivalo že tako, da so prepovedali izvoz govedine. Argentina je glede na število prebivalcev srednje velika dežela, zato bi pričakovali, da jim govedine res ne more primanjkovati spričo milijonskih čred govedi. Nekoliko laže to razumemo, če vemo, da je največja povprečna poraba govedine na prebivalca na vsem svetu prav v Argentini. Pred leti je znašala 90 kg (pri nas po 25 do 30 kg), zdaj pa znaša „komaj“ 80 kilogramov.

Argentinska govedina je v primeri z ameriško ali s cenami na londonskem trgu razmeroma draga, tako da Argentinci ne bodo mogli tekmovali, če bodo ZDA nastopale s svojim blagom tako poceni. Po ameriškem zakonu in programu ZDA izvažajo svoje kmetijske presežke, vendar le določene vrste blaga, po zelo ugodnih pogojih za nekatere gospodarsko manj razvite dežele, namreč na dolgotrajno odplačevanje — „na kredit“. Med to blago uvrščajo poslej tudi govedino, kakor je napovedal ameriški kmetijski minister. Na ta ukrep pa gledajo v Argentini, Urugvaju in na Novi Zelandiji kot na skoraj sovražno dejanje...

Prašek DDT

Zatiranje mrčesa, to je uši, stenic, bolh, pršic in mnogih škodljivcev vrtnega in gozdnega gospodarstva ter poljedelstva, je bilo postavljeno na popolnoma novo podlago z odkritjem znanega DDT-praška. DDT je kratica za kemično spojino: diklor-difenil-trichlormetilan. Ta prašek zastavlja žuželke, če pride z njimi v dotik. Zaradi tega se imenuje ta kemična snov tudi dotikalni strup (Berührung- oder Kontaktgift). Ta mrčesni strup se v kitinskem oklepu žuželk raztopi, prodre v telo in jih uniči. Pred učinkom DDT-praška je seveda treba zavarovati živila, za človeka je pa prašek popolnoma nenevaren. DDT, ki je smrtonosen za sleherni mrčes, je odkril leta 1939 Paul Müller v Švici, leta 1942 pa je bil njegov učinek javljen svetu. V drugi svetovni vojni so vse vojske marljivo uporabljale ta prašek s prav dobrim uspehom v kar največji meri, da preprečijo epidemije, katere lahko izbruhnejo zaradi pikanja uši in ostalih žuželk, ki prenašajo potoma pika smrtonovne vročinske bolezni.

DDT-prašek je kaj pripraven za uničevanje vseh naštetih vrst mrčesa, ker izborna učinkuje in je poceni.

GARANTIE

GARANTIE

KAPOSI

?

?

Spoštovani interesent za rabljene automobile!

Gotovo ste že videli oglase za rabljene automobile, ki jih objavlja tvrdka „Ford Autohaus Kaposi & Co.“, in ki nosijo značko **1-A** ter ste se uprašali, kaj pomeni **1-A**, kaj mi nudi **1-A**?

Ali smemo k tej stvari povedati svoje mnenje in Vam razložiti, katere prednosti in jamstva Vam daje nakup rabljenega avtomobila z značko **1-A**?

G. Nikolaj Kaposi, ki že 25 let trguje s Fordovimi avtomobili in je lastnik tvrdke „Ford Autohaus Kaposi & Co.“ v Celovcu, prodaja drugače, kot to sicer delajo tvrdke, ki prodajajo automobile, in svoje stare vozove posredujejo le v komisiji. On prodaja vozove, ki jih je bil vzel v zameno, v lastnem imenu in na lastni račun. To se pravi, da kupite v slučaju nakupa rabljeni avtomobil prav tako kot novega naravnost pri tvrdki „Ford Autohaus Kaposi & Co.“ in ne po posredniku od dosednjega lastnika.

G. Nikolaj Kaposi je torej tisti, ki Vam jamči za vrednost in ceno in za stanje rabljenega avtomobila, ki ste ga kupili.

Sedaj pa še kratek izloček iz določil o garanciji:

1. Vsa vozila, ki nosijo značko **1-A**, smo pri nas preizkusili in jih oddajamo kupcem v takem stanju, da so sposobni za vožnjo.
2. V času prvih štirih tednov po nakupu prevzamemo 50 odstotkov stroškov za nadomestne dele ali popravila, ki bi nastali iz morebitnih tehničnih pomanjkljivosti.
3. Pri avtomobilih znamke „Ford“ Vam dajemo po preteku štiritedenskega jamstva še skozi enajst mesecev 10 odstotkov popusta od vseh nadomestnih delov in popravil, ki bi jih morali plačati pri nas.

S to garancijo Vam nudimo največje možno jamstvo, ki ga sploh morete biti deležni pri nakupu rabljenega avtomobila. Na ta način smo pripravljeni storiti z Vami korak v bodočnost, korak, ki Vam nudi resnično protivrednost za Vaš gotovo ne lahko prislužen denar.

Pri nas imate stalno na izbiri 60 do 70 osebnih avtomobilov in kombijev — tudi Vaš je gotovo že med njimi.

Da bi Vam omogočili ogled in nakup tudi po delovnem času, je naš oddelek za rabljene automobile odprt do 19.30 ure. Dobro ime nalaga obveznosti! Poleg tega pa dobro vemo, da mnogokrat vodi pot do novega avtomobila — preko rabljenega. A pogoj za to je zadovoljen kupec. Vsi ti zgoraj navedeni vzroki naj Vam zadostujejo in Vas privedejo do tega, da se boste poslužili naših ponudb in se tako obvarovali kasnejšega razočaranja in jeze.

Prijazno Vas pozdravlja
Gerhard Tyl,
prokurist.

Dovolite, da Vam predstavimo še dva gospoda, ki sta naša strokovnjaka za rabljene automobile. To sta

g. Karel Lipnik

g. Robert Kabon

Obrnite se z vsemi željami in vprašanji nanju; ne bosta Vam „naprtila“ kekega avtomobila, ampak Vam bosta neobvezno svetovala in Vam pomagala, da boste našli, kar bo za Vas najprimernejše.

Kajti — Vaše zaupanje in Vaša zadovoljnost sta naš kapital za bodočnost.

Ford Autohaus Kaposi & Co.,
Gebraucht- und Eintauschwagenabteilung
Klagenfurt, St.-Ruprechter Straße 8, Tel. 70-0-37

KAPOSI

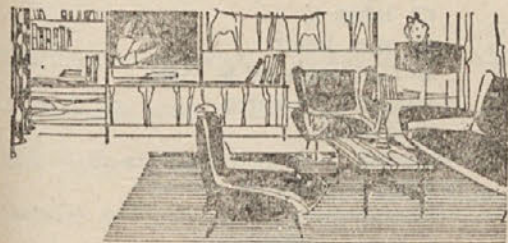
Veletrgovina s tekstilijami

MAX PLACH

KLAGENFURT - CELOVEC 8.-Mai-Straße

STADLER
Möbel

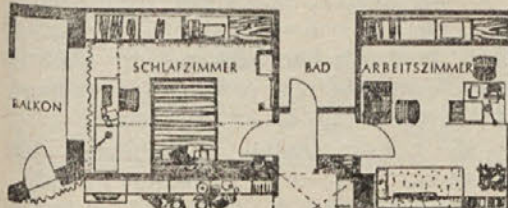
DAS FÜHRENDE HAUS
FÜR RAUMGESTALTUNG

DAS HAUS DER BILLIGSTEN —
DAS HAUS DER LUXUSMÖBEL

STADLER
Möbel

WOVON SIE TRÄUMEN —
WIR PLANEN UND ERFÜLLEN

DAS HAUS, DAS ALLEN GERECHT WIRD

STADLER
IHR EINRICHTUNGSHAUS IN
KLAGENFURT
THEATERGASSE 4, TEL. 71-431

STADLER
Möbel

- ◇ TISKARNA
- ◇ KLIŠARNA
- ◇ PAPIRNICA

R. Ritter

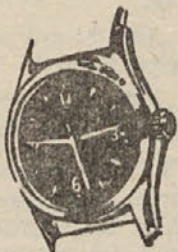
CELOVEC — KLAGENFURT
Burggasse 8 — Telefon 21-08

Ure, nakit in drugo pri
urarskem mojstru

Gottfried Anratter

Klagenfurt, Paulitschgasse 9

Popravila izvršim takoj in
solidno, kupujem in zame-
njam zlato in srebro (tudi
srto zlato).

Kmetje, vaša nakupovalnica je

**Kmečka gospodarska
zadruga Pliberk**

Zadruga prodaja po ugodnih pogo-
jih vse kmetijske stroje, orodje, se-
menja, ostale potrebščine.
Kupuje žita in druge kmetijske
pridelke.

Domači denarni hranilni in kreditni
zavod je

**Hranilnica in posojilnica
Pliberk**

**Živinorejska zadruga za
Libuče in okolico**

Živinorejska zadruga se prizadeva
za napredek naše živinoreje.

Harald Reiter & Co.

GRADBENO IN POHIŠTVENO MIZARSTVO

Bleiburg — Pliberk

Telefon 323

Izbira in kvaliteta

preprog, zaves in posteljnine
v trgovini opreme

LODRON
VILLACH Lederergasse 12
Tujskoprometni in gostinski obrati dobijo
poseben popust!

ŠOLSKE TORBE • AKTOVKE

Največja izbira
v specialni trgovini kovčkov
in torb

Mühlbacher

KLAGENFURT — CELOVEC
Rainerhof (Neuer Platz), tel. 50-45

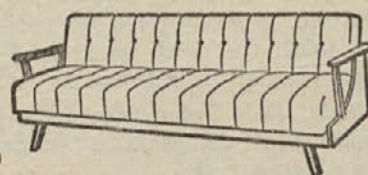
Vse „Joka“ izdelke

Vam dobavlja najugodnejše

Podjunska trgovska družba - bratje

RUTAR & CO.

DOBRLA VES • Telefon 220

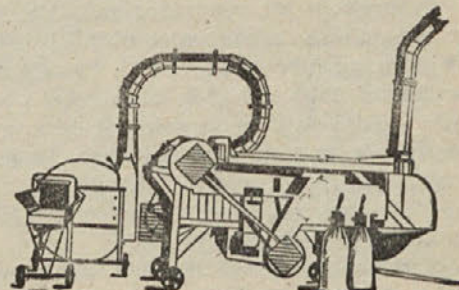

Obiščite tudi GOSTILNO-HOTEL RUTAR

V DOBRLI VESI ob Kapelški cesti • Telefon 281

Domača tvrdka

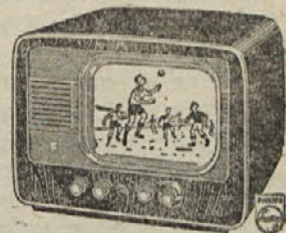
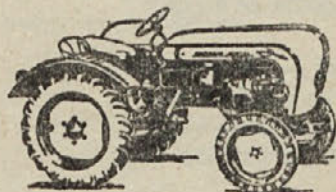
Johan Lomšek

Ne samo v št. Lipšu in bližnji okolici, temveč
tudi po širni Podjuni je dobro znana ta trgovina.
Njena posebna prednost je nadvse širok prodajni
program, da more na ta način postreči kar največ-
jemu številu interesentov in zadovoljiti kar najširši
krog kupcev. Poleg velike izbire pa nudi tvrdka J.
Lomšek izredno nizke in ugodne cene. Brezplačni
ceniki so Vam na razpolago.

Našli boste pa tudi vse predmete, ki so potrebni
v sodobnem gospodinjstvu ali ki spadajo v sodobno
stanovanje: električne peči, štedilnike, hladilnike,
pralne stroje, šivalne stroje, otroške vozičke, glasbi-
la, radijske aparate, televizijske sprejemnike in dru-
go.

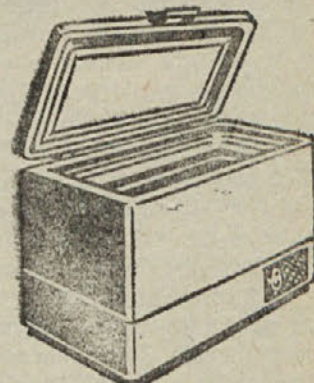
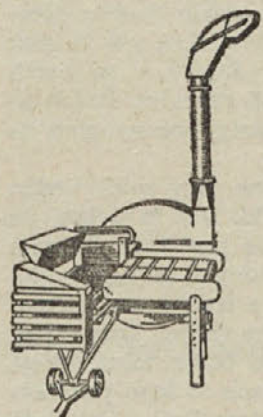
Na izbiro imate tudi moška in ženska kolesa in
motorna vozila vseh vrst.

Vse, kar rabite za izboljšanje svojega gospodar-
stva, boste našli pri tvrdki J. Lomšek. Mlatilnice,
slamorenice, mline, električne in Diesel-motorje,
stroje za kopanje krompirja, sadne stiskalnice, kotle
za žganjekuho, brzoparilnike, sejalne stroje, pluge,
brane, priprave za trošenje gnoja, traktorje, motor-
ne žage in podobno. Za vse te našete stroje dobite
tudi potrebne nadomestne dele.

Na vsakem področju, ki Vas zanima, morete biti
zadovoljivo postreženi.

Tako morete že iz tega na kratko navedenega
prodajnega programa videti, da se tvrdka J. Lom-
šek trudi, da bi v polni meri zadostila potrebam
naših domačih odjemalcev in zato se z vso pravico
sme imenovati „domača tvrdka Johan Lomšek“ in
more uživati zaupanje vseh naših ljudi.

Gostinski obrati, gospodinje, pozor!

v trgovini s preprogami

RADLMAYR

VILLACH — BELJAK

Velika zaloga žimnic, zaves, talnih
oblog in raznih drugih vrst blaga
za opremo sob

Plačilne olajšave!

Že sedaj si po ugodnih cenah
nabavite manjkajočo opremo

P — I — S — A — N — O B — R — A — N — J — E

BREZDOMCI

Ob stari sirotišnici se vselej spomnim na žalostno Janezkovo zgodbo. Pripovedoval mi jo je Peter, deček iz sirotišnice.

Peter je bil takrat devet let star. Kot vsi otroci v sirotišnici je sanjal in gojil le eno željo: da bi spet našel starše in pravi dom. Ob dvorišču, kjer so se te sirote igrale, se je vila cesta. Velikokrat so otroci pustili igro in stali ob ograji. Hrepeneče so se ozirali na mimoidoče in polni zavisti ogledovali otroke, ki so stopicali ob svojih materah. V takih trenutkih so še bolj občutili vso težo osamelosti in brezdomstva.

Ni čuda, da je Peter nekega dne kot hud pes planil proti dečku, ki je tam pri vhodu stal in jih opazoval.

„Glej, da se zgubiš!“ ga je nahrulil.

Deček na oni strani ograje pa se je le umaknil za nekaj korakov. Dolgo je opazoval razjarjenega Petra, nato pa preprosto zaprosil: „Janezek sem. Ali bi se lahko z vami igral?“

„Na noben način!“ mu je zabrusil Peter. „Ti imaš starše in dom. Kdor hoče sem k nam, ne sme imeti ne staršev ne doma.“

Janezek je bil ves razočaran. Peter mu je kot ponosen zmagovalec obrnil hrbet, zažvižgal popevko in se vrnil k tovarišem, ki so zbijali žogo. Janezek pa je ostal pred ograjo. Zdaj pa zdaj je zaklical dečkom kakšno besedo in spodbujal njih igro. To je bilo nekaterim dečkom všeč in so začeli postajati bolj prijazni. Že mu je eden izmed njih pomagal prelesti ograjo.

V skupni igri se je Janezek kmalu seznanil z dečki. Celo Peter ga je že prijazneje gledal. Med odmorom ga je celo vprašal: „Grem staviti, da se doma ne igraš tako imenitno kot z nami. Vsak večer pa imamo še pravo bitko z blazinami. To ti je igra! Jo poznaš?“

„Ne,“ je priznal Janezek, poln pričakovanja novih razodetij.

Petru se je v ponosu širilo srce. Pa le imajo sirotišniki nekaj, kar drugi otroci ne poznajo. Čez čas pa je menil:

„Najbolj prav bo, če greš zdaj domov. Tudi mi bomo morali kmalu v hišo. Pozno je že.“

„Ali ne bi smel kar tu ostati? Tako všeč mi je,“ je zaprosil Janezek. Peter je od začudenja odprl oči in usta:

„No, veš kaj, če bi jaz imel starše, ne bi hotel za noben denar tu ostati.“

„Nikar ne misli, da mi je doma tako lepo!“ so se Janezku zasolžile oči. „Ata in mama se vedno kregata in mama joka. Jaz bi že rajši tu ostal.“ In jokaje je Janezek pripovedoval, kako oče in mati vsak večer

gresta na zabave, v kino, na ples, njega pa vedno kregata in zanj nimata nikoli časa.

Sirotnikom se je Janezek zasmilil. Sklenili so, da ga vzamejo s sabo in skrijejo. In res. Skrili so ga v veliko spalnico in odhiteli k večerji. Kmalu so bili nazaj. Vsak mu je prinesel, kar si je mogel odtrgati od revne večerje. Po burni bitki z blazinami so mu pognili po tleh nekaj odev, da ga ne bi zeblo.

Drugo jutro ga je zbudil Peter: „Zdaj pa moraš na vsak način domov. Paznik bo kmalu prišel in gorje, če te med nami dobi!“

„Če bi ateja in mamu prosil, bi mi morala dovolila, da za vselej ostanem pri vas,“ je menil Janezek boječe.

„No, veš kaj, če bi jaz imel očeta in mater, bi že rajši šel domov. Pa tudi očetu in materi bi bilo tako bolj prav,“ je odvrnil Peter prepričevalno.

Kar naenkrat je prešinila Janezka dobra misel: „Veš, kaj? Menjajva! Ti greš k nam, jaz pa ostanem namesto tebe tu.“

„Čudno bi se mi zdelo, če bi tvoji starši to dovolili,“ je Peter iznenadeno zaklical. A njegovo hrepenenje po starših in domu je bilo tako veliko, da je bil kar pripravljen verjeti.

Janezek in Peter sta se torej podala proti Janezkovemu domu. Ko prideta v bližino hiše, zagledata večjo množico, med njimi tudi policaja in duhovnika. Komaj so ljudje zagledali Janezka in Petra, so vsi iz sebe oba obstopili in potisnili v hišo.

Janezkov oče je kar planil proti sinu. Zgrabil ga je za rame in stresal kot otep slane

Limbarski:

Plevel

Ne čudimo se, zemljani,
če se zloba naglo širi,
če napuh zastavo nosi
in pregreha se šopiri!

Ako laž — ta zvita kača
danes za resnico lazi;
če krivica kruto vlada,
čednost in pravico gazi;

Čudovito hitro raste,
vse uniči, kar doseže,
mrz in led mu ne škoduje,
toda žito pa podleže.

me: „Kje pa si bil? Mislili smo že, da si se zgubil!“

Mati pa je bila vsa blede. Ko je zagledala sina, se je vzravnila, kot bi se ji odvalil težak kamen z ramen, nato pa se sklonila k Janezku, ki je prestrašen gledal očeta.

„V sirotišnici sem bil,“ mu je boječe odgovorjal. „Vem, da me nimata z mamu nič rada in bi zato rad tam ostal.“ Pri tem je pokazal na Petra in dodal: „S tem tu bi menjala. Jaz bi bil rajši tam kot doma. Peter pa bi rad imel starše in dom.“

Za hip je zavladala grobna tišina. Očetov obraz je kar zaripel od jeze. Vsi razen duhovnika so se molče izmuznili iz sobe.

„Kaj neki hočeš, dete moje?“ je šepetala mati.

„Tam bi rad ostal in Peter bi rad...“ je jecel Janezek.

„Kdo ti je natvezil to bedasto misel?“ je zakričal jezni oče in se obrnil k Petru.

Ta se je umaknil in si z roko zavaroval obraz: „Jaz že ne! Sicer sem se pa zdaj premislil. Če je tako, sem pa že rajši v sirotišnici kakor tule.“

Očetov obraz je potemnel. Jeza se je umaknila bolečini in sramu. Ozrl se je na duhovnika in v njegovih očeh je bral lastno sramoto.

Tiho so padale sekunde v večnost... Kar naenkrat pa je Janezka objemal oče in se ga oklepala mati. Poljubljali so se, v njih očeh so se svetile solze...

Duhovnik je spremljal Petra nazaj v sirotišnico. Janezek se je s starši vred kmalu preselil in Peter ni nikoli več videl svojega malega prijatelja. Pozabil ga pa ni nikoli.

„Ko se bom poročil,“ tako mi je še Peter dejal, ko mi je pravil to žalostno zgodbo, „bo drugače. Če bom imel otroke, bodo ti vedeli in čutili, da jih imam res rad...“

LECTOVO SRCE

Podaril fantič njej
je lectovo srce
z napisom šegavim:
„O jej,
jaz ljubim te!“

Vprašalo fanta je
nato dekle:
„Kaj to srce pomeni?
Res ljubiš me?
Če lažeš le —
ga sam imej!“
In fant pogledal je topló
zdaj deklici v oko
in ji dejal:
„O jej,
kako si čudno ti, dekle!
Dovolj pove
ti lectovo srce;
kaj ti bi pravil sam —
tako lepo
kot srce to
povedati ne znam...!“

Ljubó v oči si zrla sta;
odslej
je lectovo srce
vezalo srčka dva...

M. H.

In vaše znanje...?

V Hamburgu so pred nekaj leti bili izpiti za sprejem v policijsko službo. Pri tem je komisija stavila kandidatom tudi vprašanja iz splošnega znanja. Nekateri odgovori so upravičeno povzročili splošen smeh.

Tako je neki kandidat na vprašanje „Kaj je panika?“ odgovoril: „Prireditel na ladji“. Na vprašanje „Kaj je monarhija?“ je izpitni kandidat odgovoril: „Svetovni nazor neke jutrove dežele“.

Tudi na vprašanje kdo ali kaj je Eskimo, so dobili presenetljive odgovore. Nekdo je dejal, da živijo Eskimi na Škotskem, drugi je menil, da je to neka vrsta tobaka, tretji pa, da je to umetni gumi.

Na vprašanje, kdo je bil Otto Bismarck, se je en odgovor glasil, da Napoleonov vojskovodja, drugi pa, da je bil izumitelj kolesa. Tudi Kopernik je bil vse mogoče. Kandidat ga je označil za izumitelja parnega stroja, drugi za kostno bolezen in tretji za skladatelja.

Na vprašanje o pomenu deželne zbornice je neki kandidat odgovoril, da je njegova naloga skrbeti, da so deželne ceste v redu.

Tudi o pojmu fantovščine, ki ga je kandidat označil kot običaj svojega kraja, je podal fant humoristično razlago. Pripomnil je: „Verjetno ženin takrat povedó, kaj lahko pričakuje v zakonu.“

(Nadaljevanje z 8. strani)

daleč vpili na me: Jože gre, naš Jože gre, sedaj ga bomo pa spet! Pozna me cela stotinja, da včasih kateremu postrežem s kakšnim priboljškom, če ga je seveda mogoče dobiti. Zato mi tudi pravijo „Dalmatince“. Ko sem se na veliko nedeljo zjutraj vračal iz bojne črte domov, me je kratkočasila ljubljanska artilerija, ki sestoji tudi iz samih Slovencev. Imela je nalogo zažgati dve vasi, v katerih so bili Rusi. Naše težke havbice so tako izvrstno učinkovale, da se je videl kmalu na nebu žar velikega ognja. Pokalo je, da je bilo groza; mislil sem, da je tudi lani pokalo na veliko nedeljo, ko smo v lepi orlovski uniformi ponosno korakali po našem lepem Dobrničju. Nehote se mi je porosilo oko. Začel sem moliti angelsko česčenja. Pa o čuda! Začul sem zvon, katerega že nisem slišal, odkar sem odšel z Vrhniške. Hitro poženem konja in kmalu sem v mestu. Konju dam krme in grem iskat cerkve. Tri so bile, dve sta bili zaprti, v eni se je pa brala sveta maša. Ves srečen sem bil. Pridige nisem razumel, ker je bila v poljskem jeziku. Po maši grem zopet nazaj; moji tovariši so ravno kavo skuhal. Narezal sem vanjo komisa in jedel kakor še nikdar na veliko nedeljo. Potem sem imel pa novo delo. Moral sem iztrebiti iz srajce tisto vrsto živalic, ki „kjer čiča, tam papa“. Mi jim pravimo ruski kozaki. Zvečer zopet obložim konjiča, da jo mahnem proti našim fantom. Ko prisopiha za menoj stara ženica s palico ter me prosi, da naj pogledam malo čez švarmlinijo, če še stoji njen stari mlin, ali so ga Rusi podrli. Povedal sem ji, da na-

šega Jožeta ne miče iti čez linijo ter da bi še rad en čas tlačil ubogo zemljo. Odsila je ženica. Pridem k našim fantom, ki so imeli cel dan mir in bili so prav korajžni. Opazovali smo učinke naših težkih havbic: goreče vasi, grozno tuljenje živine, jok in stok ljudi in plaho jamranje Rusov, ki so vlačili mrtve in ranjene izpod razvalin. Podrli so jim tudi cerkev in zvonik, ker so imeli na zvoniku strojne puške.

Tako vidiš, dragi Tone, so v vojski vedno novi časi, novi dogodki. Vse je dobro, da sem le zdrav. Tudi ne porajtam, če sem prav zadnjič padel s konjem tri metre globoko v vodo; zlezla sva srečno ven, se malo otrešnila, pa je bilo dobro. Tako mine dan za dnevom vedno bližje miru, ki ga skoraj Bog daj! K sklepu te lepo pozdravljam, tudi Orle, in ostajam Tvoj prijatelj do svidenja. Če tukaj ne, pa v nebesih.

Sinova tolažba

Janez Pangerc z Bleda je pisal materi: Ljuba mati! Vaše pismo sem hvaležno prejel in se Vam zanj zelo zahvalim. Trdno upanje imam, da se povrnem enkrat zdrav v našo ljubo domovino. Kakor Vi z menoj, tako bi jaz rad z Vami izpregovoril samo nekaj besed, potem bi se pa zopet rad vrnil na bojno polje, četudi se nimamo dobro. Kmalu bo devet mesecev, odkar se nismo videli. Vedno sem bil v bojih in res me čuva božja roka, da sem še vedno pri najboljšem zdravju. Ne, ljuba mati, jokati in pretakati solz. To škoduje Vašemu zdravju. Res imamo zdaj slabe čase, toda upanje moramo imeti, da bo prišel še enkrat čas, ko

bomo vsi veseli in se pogovarjali o tem, kdo da je moral več prestati. Vi mi pišete, da bi radi kaj namesto mene naredili. Ah, tega Vam ni treba! Nikdar ne dobim tako težke naloge, da bi jo jaz ne mogel izvršiti. Ljuba mati, Vi si kar to mislite, da gre vsem dobro, pa bodele veliko lažje prenašali težave in nadloge, ki so Vas zadele na Vaša stara leta. Jaz sem popolnoma zadovoljen tukaj, ker veliko jih je, ki se jim slabše godi, nego meni. Torej, še enkrat Vas prosim, ne žalujte preveč brez potrebe. Vaš hvaležni sin Janez.

Po Najsvetejše v sovražni ogenj

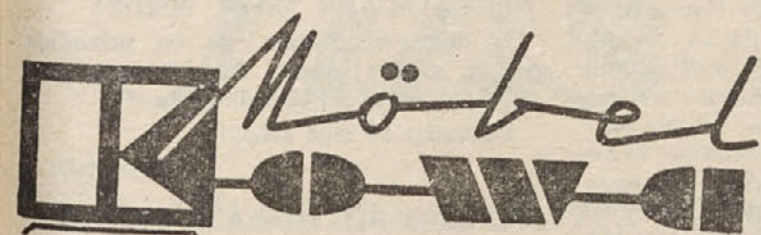
Poročnik 17. pešpolka Korent je pisal svojemu očetu dne 10. aprila 1915. med drugim:

Danes sem napravil lepo reč. Prostovoljno sem se bil priglasi, da grem s stotnikom Moebiusom in praporščakom Jordo v bližnji trg S., ki je popolnoma izprazen in ves razstreljen. In zakaj, kaj bi mislil? Šli smo, da rešimo pred požarom in oskrunjenjem Najsvetejše in druge svete predmete. Srečno smo dospeli v cerkev. Stotnik Moebius je vzel iz tabernakelja Najsvetejše in je vzel seboj, jaz sem pa v zakristiji pobral nekaj cerkvenih prtov in zavil vanje sedem kelihov, krasno monštranco, sv. cerkvena olja, patene in še nekaj drugih stvari, tako da sem imel nositi kakih 15 kg. Z vsem smo srečno dospeli nazaj na našo postojanko in izročili našemu vojnemu kuratu, ki se nam je zelo zahvaljeval. Da to podjetje ni bilo kar tako, ti pojasni naslednje: Mi smo morali skoraj 1000 korakov naprej od naše

Zahvala

Ivan Mrak, nadtopničar 8. poljsko-topničarskega polka, je poslal naslednje pismo: Dobil sem od višjega brigadnega poveljstva štirinajstdnevni dopust in se podal iz bojne črte v Karpatih v svojo milo domovino obiskat ne preveč srečno svojo družino.

Pa kaj vidim doma? Samo postarne more že in žene, ki žalujejo za svojimi sinovi. Vse bolj veselo se nam godi v vojski. Tam se nihče ne joka. Ne manjka nam petja in raznih veseljakov, čeprav nam včasih želodec očita, da ne skrbimo dovolj za predpise, da bi ga založili s komisnim kruhom. Posebno kratek čas nam delajo topovi in strojne puške, ki reglajo svojo pesem kakor žabe ob deževnem vremenu. Da pa se nam večkrat zaspanec ne vsiljuje, pa smo dobili neke vrste malih živalic v taki množini, da so že marširale v „dopelrajen“ po zmučenem životu. Malo sem se jih sicer otrešel, toda pričakujem drugih.

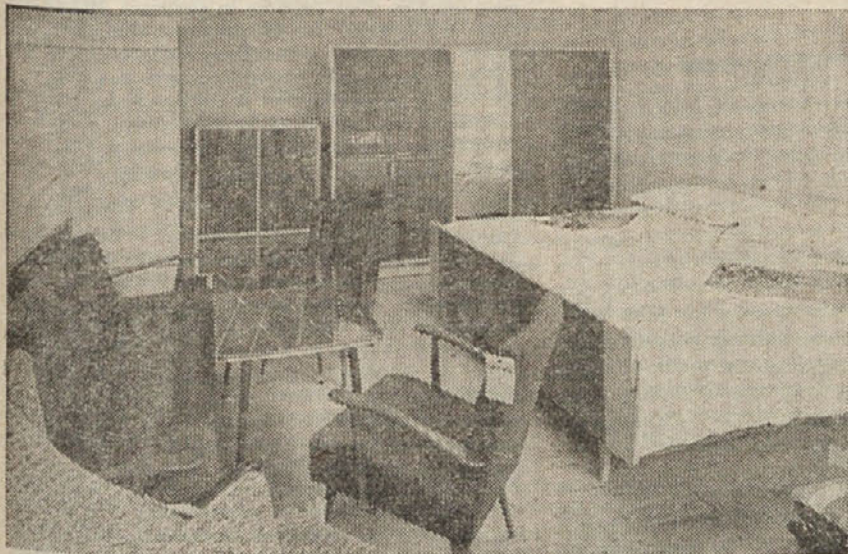

LASTNIK: JOHAN KOVAČIČ

Otvoritev najsodobnejše trgovine s pohištvom na Zgornjem Koroškem

Beljak, Gerberg., nasproti Apollo-kinu

Centrala za pohištvo v osrčju mesta Beljaka — Sodobno urejeni razstavní prostori — Najnižje cene za najboljšo kvaliteto — Naročila po meri izdelujemo v lastni delavnici — Dostavljamo na dom brezplačno — Oskrbujemo in postavljamo pohištvo z lastnim osebjem — Prodajamo „SW“-pohištvo

Del razstave pohištva za spalnice

Pogled na razstavljeno pohištvo za dnevne sobe v prvem nadstropju

Več kot 35 let že obstaja mizarska delavnica Kovačič, ki se je vedno trudila, da bi ustregla vsem željam svojih naročnikov. Od začetkov gradbenega mizarstva do današnje velikosti obrata je bila dolga pot, a delovni uspeh se zdaj pričinja kazati. Konjunktura na gradbenem področju in povečana stanovanjska kultura širokih ljudskih plasti sta v dobršni meri pripomogli k ogromnemu razvoju tega sodobnega veleobrata. Danes je prišlo do tega, da je bil z otvoritvijo najsodobnejše trgovine s pohištvom na Zgornjem Koroškem v Beljaku, Gerbergasse, dosežen z mnogim trdom pridobljeni cilj. G. Kovačič, mlad, podjeten trgovec, se trudi, da bi vsakega naročnika

po temeljitem posvetu glede prostornih vprašanj tako s ceno kot tudi s kvaliteto zadovoljil. Pri tem mu pomagajo kar najboljše izvežbane moči na področju mizarske, pohištvene in opremljevalne stroke.

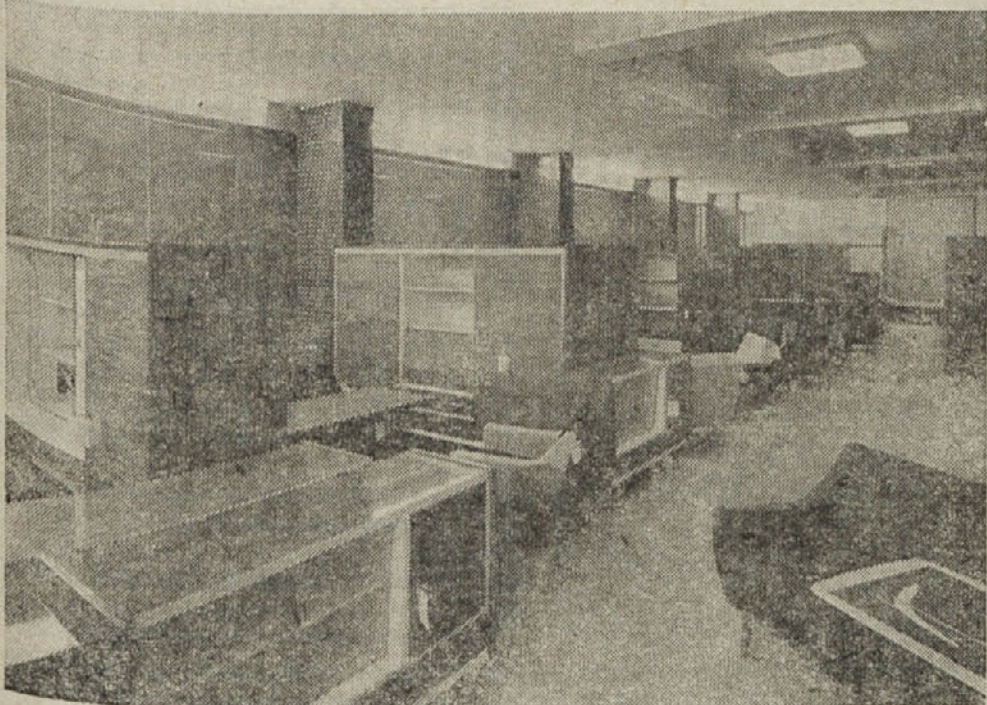
Trgovina je nameščena v dveh nadstropjih. Učinkovito urejena zunanja stena s širokimi vrati in okni dovoljuje pogled na bogato založeno skladišče v razstavnem prostoru v pritličju. A šele neobvezni obisk vas bo prepričal o zmogljivosti Kova-trgovine s pohištvom. Našli boste največjo izbiro pohištva za dnevne sobe, za spalnice, za jedilnice, za kuhinje (vzidano ali po meri) in vrtno opremo. Velika je izbira tujskih sob iz lastne delavnice.

Nakup pohištva je stvar zaupanja; dober nasvet pri vseh nabavah kredita in ugodni plačilni pogoji omogočijo vsakomur dober in ugoden nakup pohištva. Nadaljnjo točko prodajnih izdelkov tvorijo kuhinjske opreme iz lastne delavnice. Samo po sebi umevno je, da dopolnjuje bogato skladišče še velika izbira manjših kosov pohištva, kot so zaboji za perilo, omarice za čevlje, stenske police in obešalniki.

Kaj trgovina zmore, dokazujejo cene. Od 948.— šil. naprej dobite tu že raztegljive postelje (Bettbänke) najboljše kvalitete.

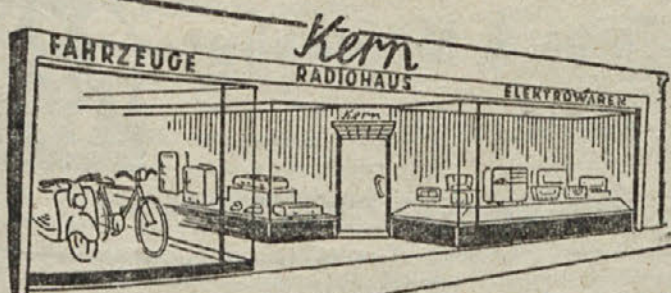
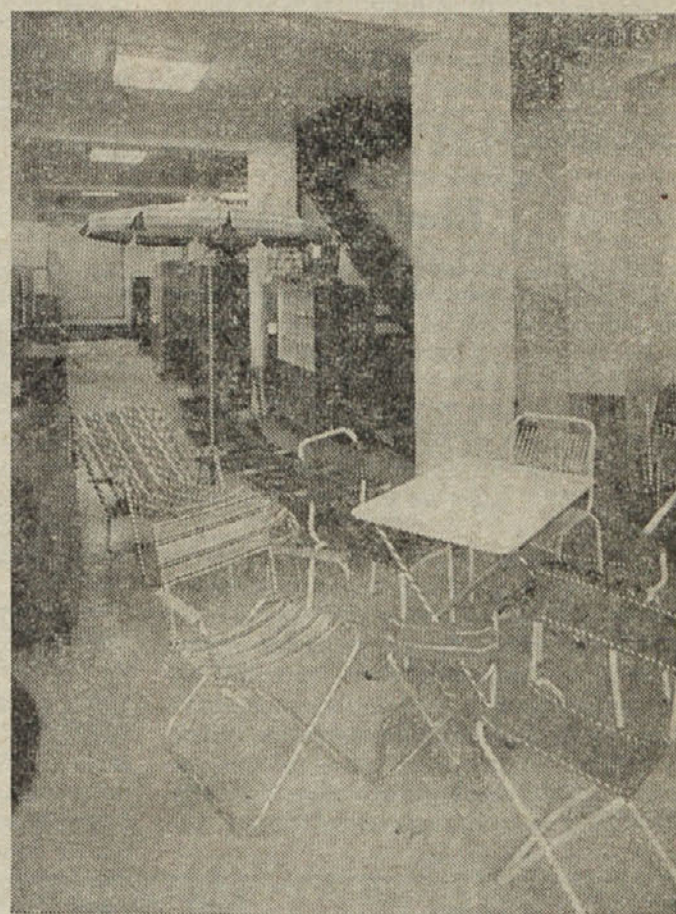
Z oglasi, ki izhajajo vsak teden, tvrdka stalno obvešča svoje naročnike o posebno ugodnih nakupih in o prodajnih izdelkih.

Če torej nameravate kupiti kakršenkoli kos pohištva, ne pozabite in obiščite najsodobnejšo trgovino s pohištvom na Zgornjem Koroškem v Beljaku, Gerbergasse.

Desno: Vrtna in kamping-oprema

Levo: Najnovejše dnevne sobe

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa
V VELIKI IZBIRI

Radiohaus
KERN
Klagenfurt, Burggasse

Blago za
poletne obleke
in posteljno
perilo

Velika izbira -
zelo ugodne cene!

L. Maurer

Celovec - Klagenfurt, Alter Platz 35

Po športnem svetu

Kolera ogroža olimpijske igre

Japonci pa imajo res smolo s svojimi olimpijskimi igrami. Že leta 1940 bi se morale vršiti v Tokiu olimpijske igre, a jih je druga svetovna vojna preprečila. Nato so sklenili, da bodo leta 1944 olimpijske igre v Tokiu (to je bilo namreč tedaj, ko se vojna vihra še ni tako razširila po svetu); toda leta 1944 je bila vojna s svojo grozoto na višku in seveda tedaj ni bilo misliti na tako svetovno športno prireditve, kakor so olimpijske igre. No in končno so Japonci le prišli tako daleč, da smelo računajo, da bodo izvedli na svojih tleh največjo svetovno športno prireditve — olimpijske igre. Saj nas komaj dober mesec loči do njih. In glej ga spaka! Naenkrat se je pojavila nedaleč od Tokia izredno nevarna bolezen kolera, ki je že zahtevala svojo smrtno žrtev. Jasno je, da so Japonci podvzeli vse mere, da se ta bolezen zajezi in bodo vsi, ki bodo imeli opravka z olimpijskimi igrami, cepljeni proti kolero.

Priprave za Tokio se nemoteno nadaljujejo

Kljub temu pojavu se ves svet nemoteno pripravlja za velike borbe, ki bodo v času od 10. — 25. oktobra v Tokiu. Prav nič jih ne moti kolera, temveč vidijo samo zmage, ki jih hočejo izvajati v daljnem vzhodnem mestu. Sicer se narodni olimpijski odbori brigajo tudi glede te nalezljive bolezni za svoje športnike in skrbijo, da se vsi oni, ki pojdejo v Tokio, cepijo proti kolero. Tako je tudi avstrijski olimpijski odbor nedavno izjavil, da so bili vsi udeleženci letošnjih olimpijskih iger cepljeni proti tej bolezni.

Vedno več prijav

Človek bi mislil, da se bo udeležba radi tega neprijetnega dogodka zmanjšala, a je ravno nasprotno res. V našem zadnjem poročilu smo objavili, da se je prijavilo 94 držav, odnosno narodov za XVIII. olimpijske igre. Zadnje prijave so to število že zvišale na 96 in morda to še ni dokončna številka. Kolumbija in Alžirja sta med zadnjimi prijavitelji: Kolumbija pošlje 30 svojih atletov na Japonsko, Alžirja se pa udeleži le telovadnih tekem.

Britanska vlada je dala še nadaljnjih 10.000 funtov za svoje atlete, ki pojdejo v Tokio. Skupno je dobila angleška reprezentanca 30.000 funtov ali okrog 2 milijona in 100.000 šillingov za svojo udeležbo na prihodnjih olimpijskih igrah.

Rusinja Elvira Ozolina je postavila nov svetovni rekord v metanju kopja z znamko 61,38 m. Prejšnji rekord (59,78 m) je imela tudi sama v posesti. Pri istem

tekmovalcu je postavil Bakarinov nov ruski rekord v metanju kladiva z znamko 69,55 m in se je s tem uvrstil na vrhunec najboljših metalcev kladiva sveta.

247 športnikov pošljejo Nemci

v Tokio. To je namreč skupna nemška reprezentanca, v kateri je 99 zapadnih in 148 vzhodnih Nemcev.

Telovadci na mogočnem pohodu

Ogromne so priprave telovadcev in telovadkinj za olimpijske igre. Vsi se namreč zavedajo velike konkurence, kakršne doslej še ni bilo v tej telesnovzgojni panogi. Mnogo je med njimi starih in znanih, ki jih poznamo iz prejšnjih tekem, precej je pa tudi med njimi mladih, o katerih pripovedujejo, da bodo marsikakemu staremu borcu zmešali račune.

Oči vsega telovadnega sveta so seveda obrnjene na Japonce in njihove glavne konkurente Ruse. Isto velja tudi za te-

lovadkinje teh dveh narodov. Potem pa ne smemo prezreti dejstva, da so se tudi drugi narodi temeljito pripravili, četudi njihove kompletne reprezentance niso nevarne Japoncem in Rusom. Imajo pa v svojih vrstah odlične posameznike, ki bodo prav resno posegli v borbo z Japonci in z Rusi. Tu bi omenil zlasti Slovence Cerarja iz Ljubljane, dalje Italijana Menicellija in tudi med Amerikanci, Čehi in še nekaterimi drugimi narodi dobimo telovadce, ki se bodo borili prav tako za prednja mesta.

Pri telovadkinjah Rusinjam nihče ne bo mogel blizu. Seveda se bodo tudi Japonke dobro odrezale in nevarne bodo pravtako Nemke (katero vrsto sestavljajo same vzhodne Nemke) in dalje Švedinje ter Poljakinje. Tudi ameriške telovadkinje se bodo umestile na eno prednjih mest.

Pred olimpijskimi igrami se bomo še oglasili in povedali, kaj je najnovejšega pri olimpijskih pripravah.

Ivo Kermavner.

Naše prireditve

V GLOBASNICI

pri Šoštarju bodo gostovali v soboto, dne 12. septembra ob pol osmih zvečer študentje (oder mladje) z veseloigro

»SCAPINOVE ZVIJAČE«

V odmorih zabavajo »Veseli študentje«

V ŠT. LIPŠU

bodo v farni dvorani gostovali v nedeljo, dne 13. septembra ob pol treh popoldne študentje (oder mladje) z veseloigro

»SCAPINOVE ZVIJAČE«

V odmorih zabavajo »Veseli študentje«

V ŠKOCIJANU

v farni dvorani bodo gostovali v nedeljo, dne 13. septembra ob pol osmih zvečer študentje (oder mladje) z veseloigro

»SCAPINOVE ZVIJAČE«

V odmorih zabavajo »Veseli študentje«

● Dolčas je postalo bivšemu argentinskemu predsedniku Peronu, ki točasno živi v izgnanstvu v Španiji. Pred nekaj dnevi je izjavil v Madridu, da se namerava še letos vrniti v Argentino. Njegov povratek naj bi, kot on misli, igral odločilno vlogo pri obnovitvi narodne enotnosti in miru v Argentini. Tiskovno konferenco, ki jo je hotel v tej zvezi napraviti, je španska policija preprečevala.

Tihotapljenje iz Avstrije na Češko

Kot znano, so češkoslovaške oblasti že nekaj mesecev sem bolj dostopne za izdajo vizuma inozemcem za obisk Češkoslovaške. Posebno mnogo Avstrijcev je potovalo proti Bratislavi, a tudi še naprej (Brno, Praga, Karlovi Vari itd.). Te obiske pa so nekateri Avstrijci hoteli izrabljati v svoje temne tihotapske namene, ko so ugotovili, da bi se dalo na lahek način na tuj račun dobro zaslužiti.

Češki obmejni organi so v začetku postopali zelo širokogrudno in so pri kontroli zatislili večkrat eno oko ali pa celo obe ter pustili tihotapce. Ker pa je to bilo vedno hujše in v vedno večji meri, so začeli odločneje nastopati in podrobneje kontrolirati. Hkrati so češke oblasti poslale avstrijskemu notranjemu ministru tozadevno poročilo, v katerem se pritožujejo nad avstrijskimi tihotapci. Notranje ministrstvo na Du-

naju je nujno opozorilo avstrijske potnike, ki potujejo na Češko, naj se nikar več ne bavijo s takimi nedovoljenimi posli.

A ta poziv ni tako rekoč nič zalegel, saj so češke oblasti od aprila 1964 naprej aretirale 24 Avstrijcev, zasačenih pri tihotapljenju. Če so dobili tihotapsko blago v avtomobilu, so zaplenili tudi vozilo. Notranje ministrstvo je ponovno opozorilo vse one, ki potujejo na Češko, naj se nikar ne ukvarjajo s tihotapljenjem, ker škodujejo v prvi vrsti sebi, a tudi ugledu Avstrije.

Nekaterim tudi to opozorilo ni nič zaleгло in so nadaljevali svoje »temne posle«. Po čeških poročilih je bilo od začetka avgusta zopet šest Avstrijcev zasačenih pri tihotapljenju in nato zaprtih. Upajmo, da bodo ti odločni protiukrepi in poziv našega notranjega ministrstva le streznili take nepremišljene in dobička željne duhove!

GALLUSOVI PEVCI, POZOR!

Ze danes naznanjam, da bo prihodnja pevskara vaja v soboto, dne 19. septembra 1964 ob 14. uri pri Heimlingerju.

Obvestite se med seboj!

Pevovodja

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

CELOVEC 412,1 m

NEDELJA, 6. 9.: 7.30—8.00 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo. — PONEDELJEK, 7. 9.: 14.15—14.55 Poročila, objave. — igra akordeon-orkester ljudske visoke šole iz Bejljaka. — 10 minut za športnike. — 18.00—18.15 Z našo vas. — TOREK, 8. 9.: 14.15—14.55 Poročila, objave. — športni obzornik. — SREDA, 9. 9.: 14.15—14.55 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — ČETRTEK, 10. 9.: 14.15—14.55 Poročila, objave. — Za ženo in dom. — PETEK, 11. 9.: 14.15—14.55 Poročila, objave. — Od petka do petka — Iz ljudstva za ljudstvo (Razgovor o Podgradu. I. oddaja). — SOBOTA, 12. 9.: 9.00—10.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca (Voščila). — NEDELJA, 13. 9.: 7.30—8.00 Duhovni nagovor. — S pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

LJUBLJANA (327,1 m)

NEDELJA, 6. sept.: 9.05 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 12.05 Čestitke in pozdravi. 19.05 Glasbene razglednice. — II. program (202 m): 21.00 Opera Donizettija „Don Pasquale“. — PONEDELJEK, 7. sept.: 8.05 Narodni napravi iz Češkoslovaške. 9.10 Poje otroški zbor iz Gornje Radgone. 14.35 Poslušalci čestitajo. 15.45 Vojaška godba na pihala. — TOREK, 8. sept.: 8.30 Slov. narodne pesmi v različnih priredbah. 14.50 Hammond orgle. 18.10 Koncert po željah poslušalcev. — SREDA, 9. sept.: 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb. 12.15 Inž. Peternel. Casovna razporeditev prodaje pitane živine. 15.15 Zabavna glasba. 20.35 Drugo dejanje Wagnerjeve opere „Tristan in Izolda“. — ČETRTEK, 10. sept.: 8.05 Koroške narodne pesmi poje Komorni zbor iz Maribora. 14.35 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Barkarole in koračnice. 17.05 Poletni sprehodi po glasbenih galerijah (Schubert, Mozart, Brahms). 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. — PETEK, 11. sept.: 10.15 Nekaj narodnih in domačih viš. 14.35 Operni dvospevi naših solistov. 15.45 Poje Mladinski zbor Radia Ljubljane. 20.30 Poje Akademski pevski zbor iz Ljubljane. 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih. — SOBOTA, 12. sept.: 8.25 Iz koncertov in simfonij. 10.35 Pesmi in plesi jugoslov. narodov. 14.35 Poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 18.10 Dve sceni iz Čajkovskega opere „Pikova dama“. 22.10 Oddaja za izselence.

MODNA OČALA

K. Sekerka

KLAGENFURT,
10.-Oktoberstraße
(neben Kino Prechtl)

VIENNALINE '64

Oglašuj v našem listu!

Preiswerte

SCHLAFZIMMER
WOHNZIMMER
KÜCHEN

formschön und in solider Ausführung

POLSTERMÖBEL

MÖBELHAUS
SCHLEMMER

►► Kostenlose Zustellung m. eigenem Möbelauto
►► Bequeme Teilzahlung

Klagenfurt, 8.-Mai-Str. 13. Tel. 71-3-37

Strokovna trgovina za umstne cvetlice, mirte in
damske klobuke

Trinje

KLAGENFURT, Alter Platz 34

Trgovina umetniških slik in okvirjev samo pri

Hans Treffer

KLAGENFURT
Burggasse 8

Poletne novosti!

OBLEKE

BLUZE

KRILA

tudi za močne dame

Rosl König

Klagenfurt, Bahnhofstraße 9

Tudi otroci ljubijo lepe obleke!
Mamica jih najde v veliki izbiri

v otroški trgovini

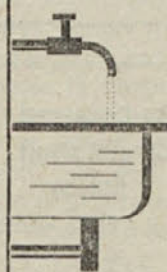
H. THOMASSER

Villach

Widmannsgasse 33

Istotam dobite košare za dojenčke
z vso opremo, stotine otroških vozičkov
in posteljic

Vodne napeljave ▲ sanitarne naprave ▲ centralne kurjave

Pfrimer & Möblacher

Klagenfurt — Celovec.

Ausstellungsstraße 3, Telefon 22-45, 45-25

